

**מנורה מבטחים
והסתדרות המהנדסים
ניהול קופות גמל בע"מ**

דוח תקופתי לשנת 2013

מנורה מבטחים והסתדרות המהנדסים ניהול קופות גמל בע"מ

דוח תקופתי לשנת 2013

מוגש בזאת דו"ח שנתי בהתאם להוראות חוזר גמל 20-2-2005, לשנת 2013 :

שם התאגיד : מנורה מבטחים והסתדרות המהנדסים ניהול קופות גמל בע"מ

מס' חברה : 52-002771-5

כתובת : ז'בוטינסקי 7, רמת גן

טלפון : 03-7567333

פקסימיליה : 03-7567300

תאריך המאזן : 31 בדצמבר 2013

תקופת הדו"ח : 1/1/2013 – 31/12/2013

3	<u>חלק ראשון: דו"ח על עסקי התאגיד.....</u>
4	<u>פרק א': תאור ההתפתחות הכללית של עסקי התאגיד.....</u>
7	<u>פרק ב': מידע אחר.....</u>
11	<u>פרק ג': קרנות השתלמות.....</u>
15	<u>פרק ד': עניינים הנוגעים לפעילות החברה בכללותה.....</u>
34	<u>חלק שני – דו"ח הדירקטוריון לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2013</u>
35	<u>1. מאפיינים כלליים של החברה.....</u>
36	<u>2. תיאור תמציתי של התאגיד וסביבתו העסקית.....</u>
36	<u>3. מצב כספי ותוצאות פעילות החברה.....</u>
38	<u>4. נזילות ומקורות מימון.....</u>
38	<u>5. התפתחויות כלכליות במשק והשפעתן על מדיניות ההשקעות של הקרן.....</u>
40	<u>6. מצבה הכספי של הקרן ותוצאות פעילותה.....</u>
40	<u>7. חשיפה לסיכוני שוק.....</u>
41	<u>8. פרטים אודות הנהלת החברה.....</u>
54	<u>9. תיאור אופן ניהול החברה.....</u>
57	<u>10. תיאור נוהל השימוש בזכויות ההצבעה של המניות המוחזקות על ידי הקרן.....</u>
57	<u>11. קנסות.....</u>
58	<u>12. בקרות ונהלים.....</u>
60	<u>דוח הנהלה על אחריותה לדוח השנתי.....</u>
63	<u>דוח רואה חשבון המבקר בדבר בקרה פנימית על הדיווח הכספי.....</u>

תיאור עסקי התאגיד

פרק "תיאור עסקי התאגיד" ערוך בהתאם לתקנה 8 לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים), התש"ל-1970 ובשינויים המחויבים שקבע הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר לעניין חברה מנהלת של קופות גמל, במסגרת החלת הוראות התקנה האמורה על החברה.

פרק "תיאור עסקי התאגיד" כולל לעיתים ובין היתר, מידע צופה פני עתיד. מידע זה הוא מידע בלתי וודאי לגבי העתיד, המבוסס על מידע הקיים בחברה בתאריך הדו"ח וכולל הערכות של החברה או כוונות שלה נכון לתאריך הדו"ח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי מן התוצאות המוערכות או המשתמעות ממידע זה, בין היתר בשל שינויים שיחולו בגורמי הסיכון המפורטים בסעיף 29 להלן. במקרים מסוימים, ניתן לזהות קטעים המכילים מידע צופה פני עתיד על ידי הופעת מילים כגון: "החברה מעריכה", "החברה מתכוונת", "החברה סבורה", "החברה צופה" וכד', אך יתכן כי מידע זה יופיע גם בניסוחים אחרים.

תחום פעילות החברה דורש ידע מקצועי רב אשר במסגרתו מקובלים מונחים מקצועיים רבים החיוניים להבנת עסקי החברה והוראות ההסדר התחיקתי החלות על עסקים אלו. במסגרת תיאור עסקי התאגיד נעשה ניסיון לתאר את עסקי החברה ועסקי קרן ההשתלמות שבניהולה באופן בהיר ככל שניתן, תוך שימוש הכרחי במונחים מקצועיים אלו בצירוף הסבר בהיר המתייחס אליהם.

התיאורים המקצועיים הרבים, הוראות החוק השונות, החוזרים המקצועיים המפורסמים על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר ותקנון קרן ההשתלמות שבניהול החברה ניתנו בהיקף הנדרש להבנת עסקי החברה. יחד עם זאת, הנוסחים המחייבים הינם אלו שפורסמו או שאושרו על ידי הגורמים המוסמכים לכך.

תקנון קרן ההשתלמות הוא מסמך מורכב, שההתמצאות בו תצריך בדרך כלל קבלת ייעוץ פרטני מאת יועץ בעל מומחיות מתאימה. פרק זה אינו מהווה פרשנות של תקנון קרן ההשתלמות לצורך קביעת זכויות העמיתים וחובותיהם, ולעניינים אלה יש לפנות רק לתקנון קרן ההשתלמות עצמו.

תיאור עסקי התאגיד אינו מהווה מסמך ייעוץ לפי החוקים המפורטים בו.

מנורה מבטחים והסתדרות המהנדסים ניהול קופות גמל בע"מ

דוח תיאור עסקי תאגיד

פרק א': תאור ההתפחות הכללית של עסקי התאגיד

1. פעילות החברה ותיאור התפחות עסקיה

1.1 מנורה מבטחים והסתדרות המהנדסים ניהול קופות גמל בע"מ (בשמה הקודם "החברה לניהול קרן השתלמות למהנדסים בע"מ") (להלן – "החברה") הוקמה בשנת 1967 כחברה בערבון מוגבל, והחל מינואר 2008 החברה הינה חברה מוגבלת במניות הפועלת כחברה מנהלת כהגדרתה בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה – 2005 (להלן – "חוק קופות הגמל"), המנהלת בנאמנות את אומגה קרן השתלמות (לשעבר "קרן השתלמות למהנדסים") (להלן – "הקרן" או "הקופה"). 60% מאמצעי השליטה בחברה מוחזקים על ידי מנורה מבטחים פיננסיים בע"מ (להלן – "החברה האם") ו- 40% הנותרים מוחזקים על ידי הסתדרות המהנדסים (מהנדסים, אדריכלים, אגרונומים, כימאים) אגודה עותומנית מס' 3477/99 (להלן – "הסתדרות המהנדסים").

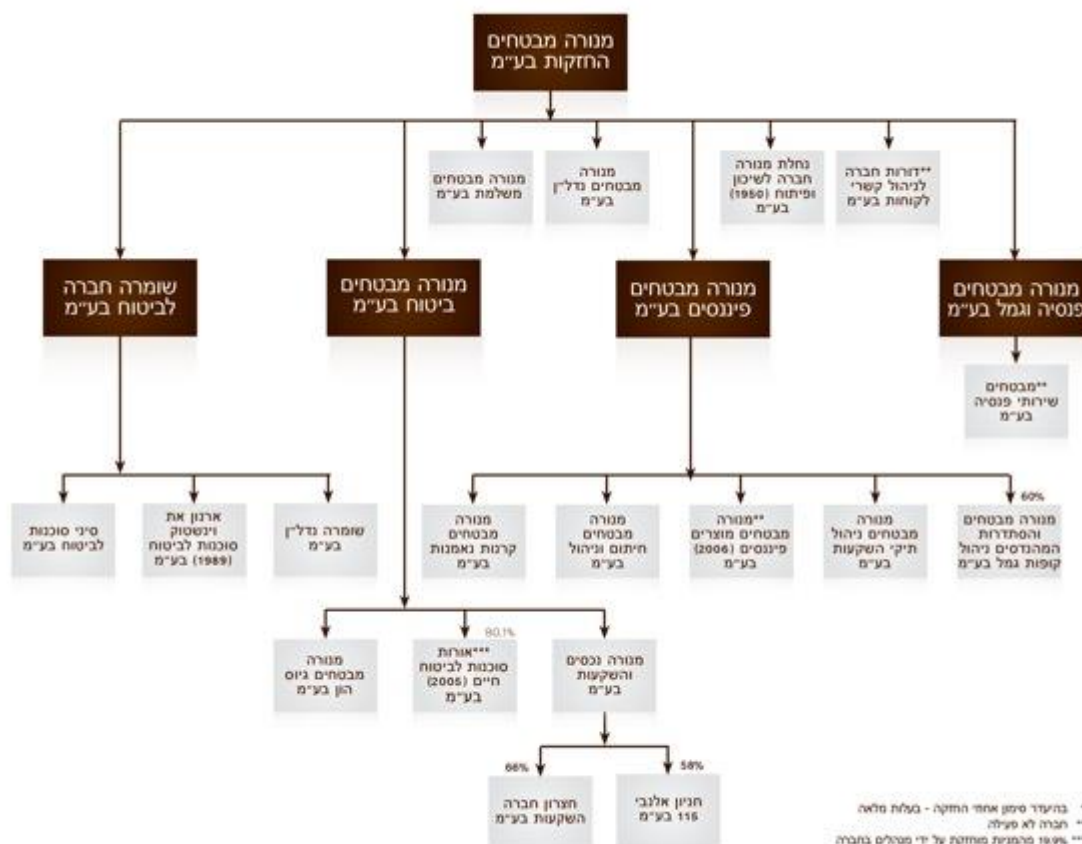
1.2 נכון למועד עריכת דו"ח זה החברה מנהלת קרן השתלמות אחת – אומגה קרן השתלמות המיועדת לעמיתים שכירים ועצמאים ובה מופעלים שלושה מסלולי השקעות לכל עמיתה:

1.2.1. אומגה קרן השתלמות - מספר אישור מ"ה 286.

1.2.2. אומגה קרן השתלמות מסלול אג"ח - מספר אישור מ"ה 1445.

1.2.3. אומגה קרן השתלמות מסלול מנייתי - מספר אישור מ"ה 1446.

1.3 להלן תרשים מבנה השליטה בחברה בקבוצת מנורה מבטחים (להלן – "הקבוצה"):

רשימת התאגידים המהווים צד קשור לחברה, כהגדרת מונח זה בתקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל) התשכ"ד – 1964 (להלן – "תקנות ניהול קופות גמל"): ניידן אסטבלישמנט ופלמס אסטבלישמנט (תאגידים זרים מסוג נאמנויות ללא מניות שהינם בעלי השליטה במנורה מבטחים החזקות בע"מ), מנורה מבטחים החזקות בע"מ וחברות המצויות בשליטתה (ובכלל זה מנורה מבטחים ביטוח בע"מ, מנורה מבטחים פנסיה וגמל בע"מ, סיני סוכנות לביטוח בע"מ, ארנון את ויינשטוק סוכנות לביטוח (1989) בע"מ, שומרה חברה לביטוח בע"מ, נחלת מנורה חברה לשיכון ופיתוח (1950) בע"מ, מנורה מבטחים נדל"ן בע"מ, מנורה מבטחים גיוס הון בע"מ, אורות סוכנות לביטוח חיים בע"מ, מנורה מבטחים משלמת בע"מ, שומרה נדל"ן בע"מ, מנורה נכסים והשקעות בע"מ, חניון אלנבי 115 בע"מ, חצרון חברה להשקעות בע"מ והשכרת בניינים בע"מ, הבניינים להשכרה בע"מ, מנורה מבטחים פיננסים בע"מ וחברות המצויות בשליטתה (מנורה מבטחים קרנות נאמנות בע"מ, מנורה מבטחים ניהול תיקי השקעות בע"מ, מנורה מבטחים חיתום וניהול בע"מ).

2. תחומי פעילות

כאמור בסעיף 1 לעיל תחום הפעילות היחיד של החברה הוא ניהול קרן השתלמות לשכירים ולעצמאים. בקרן צבורים כספים שהופרשו עבור העמיתים למטרת צבירת סכומים ולהשתלמות של העמיתים בתום תקופה קצובה.

3. בעלי המניות בחברה

3.1. להלן פירוט בעלי המניות של החברה ושיעורי החזקה שלהם:

הון מניות		ערך נקוב	סוג המניה	שם בעל המניה
מונפק ונפרע	רשום			
0.0072	0.0072	0.0001	הנהלה	מנורה מבטחים פיננסים
0.0048	0.0048	0.0001	הנהלה	הסתדרות המהנדסים
0.0001	0.0001	0.0001	נדחית	מדינת ישראל
0.0005	1.9902	0.0001	רגילות	שונים

תאור זכויות המניות

הנהלה – מקנות למחזיק בה זכות לקול אחד בהצבעות באסיפה הכללית בחברה, זכות לקבל הודעות על אסיפות כלליות של החברה, להיות נוכחים להשתתף ולהצביע בהן וכן זכות לקבלת דיבידנדים אם וכאשר יחולקו.

רגילות – מקנות זכות להצטרף כעמיתים בקרן, אך אינם זכאים לקבל הודעות על אסיפות כלליות ואינם בעלי זכות להשתתף או להצביע בהם.

נדחית - לא תקנה למחזיק בה כל זכות פרט לזכות לקבל את ערכה הנקוב בפירוק.

3.2. ביום 10 באפריל 2013 תוקן (באישור הממונה) תקנון ההתאגדות של החברה - עיקרי התיקון הם שינוי ההון הרשום של החברה המנהלת ושינוי מועד חלוקת הדיבידנד.

4. דיבידנדים

4.1. ביום ה- 25 באוגוסט, 2013 חילקה החברה דיבידנד לבעלי מניותיה בסך של 1,210 אלפי ש"ח וביום ה-24 לנובמבר, 2013 חילקה החברה דיבידנד לבעלי מניותיה בסך של 1,300 אלפי ש"ח. פרט לכך לא חילקה החברה דיבידנד מיום הקמתה (עד ליום 1 באוקטובר 2008 החברה היתה קופה ענפית הפועלת על בסיס הוצאות בפועל). ביום 17 במרס, 2014 הכריזה החברה על דיבידנד בסך של 1,250 אלפי ש"ח.

4.2. דירקטוריון החברה לא קבע מדיניות חלוקת דיבידנד.

4.3. בתקנון ההתאגדות של החברה נקבע, כי חלוקת הדיבידנד לבעלי מניות ההנהלה תתבצע לא יאוחר מ-30 יום לאחר מועד אישור הדו"חות הכספיים השנתיים בידי דירקטוריון החברה.

4.4. להלן המגבלות העיקריות העשויות להשפיע על יכולת החברה לחלק דיבידנד בעתיד :

4.4.1. המגבלה הקיימת בחוק החברות, התשנ"ט – 1999.

4.4.2. עד ליום 31 במרץ 2012, דרישות ההון העצמי המזערי הוסדרו בתקנות ניהול קופות גמל, לפיהן החברה נדרשה להון עצמי מזערי שלא יפחת מסך של 1 מיליון ש"ח צמוד למדד בסוף כל שנת כספים החל מחודש נובמבר 2001. בחודש פברואר 2012 פורסמו תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הון עצמי מזערי הנדרש מחברה מנהלת של קופת גמל או קרן פנסיה), התשע"ב-2012 וכן חוזר בדבר דרישות ההון מחברות מנהלות שהגדילו את דרישות ההון העצמי המזערי מחברות מנהלות ("תקנות דרישות ההון המזערי"). בהתאם לתקנות דרישות ההון המזערי, ההון העצמי ההתחלתי הנדרש מחברה מנהלת יעמוד על סך מינימאלי של 10 מיליוני ש"ח (למעט חריגים) ולא יפחת מהגבוה מבין סכום המנוהלים של 15 מיליארדי ש"ח; (ב) או סכום מצרפי של: (א) 0.1% מהנכסים המנוהלים עד לתקרת נכסים מנוהלים של 15 מיליארדי ש"ח; (ב) 0.05% מהנכסים המנוהלים מעל לתקרה האמורה בפסקה (א); (ג) 25% מההוצאות השנתיות כפי שהוגדרו בתקנות אלו.

תקנות דרישות ההון המזערי כוללות הוראות מעבר להשלמת ההפרש שבין ההון שהיה נדרש מהחברה במועדים הנקובים להלן לבין ההון שהיה נדרש ממנה ערב פרסום התקנות החדשות (להלן - "הפרש"), ההפרש יחושב לכל מועד של הדוח הכספי, הגדלת ההון תעשה במועדים ובשיעורים המפורטים להלן :

עד מועד פרסום הדוח הכספי ליום 31 במרס, 2012 לפחות 30% מההפרש;
עד מועד פרסום הדוח הכספי ליום 31 בדצמבר, 2012 לפחות 60% מההפרש;
עד מועד פרסום הדוח הכספי ליום 31 בדצמבר, 2013 לפחות 80% מההפרש;
עד מועד פרסום הדוח הכספי ליום 31 בדצמבר, 2014 יושלם מלוא הפרש.

4.5. נכון ליום 31 בדצמבר 2013 ההון עצמי של החברה הנו כ- 11,411 אלפי ש"ח והוא עומד בדרישת ההון העצמי המזערי הנדרש כאמור (ההון עצמי המזערי הנדרש מהחברה לאותו המועד הנו כ- 8,261 אלפי ש"ח), בהתאם לדרישות ההון המזערי הקבועות בהוראות המעבר.

4.6. חברה מנהלת רשאית לחלק דיבידנד רק אם הונה העצמי הוא לפחות בגובה ההון העצמי הנדרש ממנה לפי תקנות ההון המזערי, ללא התייחסות להוראות המעבר כאמור לעיל. דרישת ההון העצמי המזערי של החברה המלא, בהתאם לנתונים הכספיים נכון ליום 31 בדצמבר 2013, הינה כ- 10 מיליון ש"ח.

4.7. צרכי המימון והנזילות של החברה - לחברה אין הלוואות ולצורך פעילותה השוטפת היא משתמשת בהכנסותיה מדמי הניהול.

4.8. נכון למועד עריכת דו"ח זה לחברה יש רווחים ראויים לחלוקה בסך של 10,010 אלפי ש"ח, בכפוף לאמור בסעיף 4.5 לעיל.

פרק ב': מידע אחר**מידע כספי לגבי תחום הפעילות של החברה****5. מידע כספי לגבי תחומי פעילות החברה**

להלן נתונים כספיים של החברה במהלך השנים 2011 - 2013 :

(באלפי ש"ח)

2011	2012	2013	
10,143	16,630	16,368	סך ההכנסות מדמי ניהול
20	103	170	סך ההכנסות האחרות
7,959	7,995	7,972	עלויות המימוש לתחום הפעילות
2,204	8,738	8,566	רווח (הפסד) לפני מיסים על הכנסה
2,404,592	2,442,267	2,356,905	סך נכסים מנוהל
256,898	228,667	208,009	סך הפקדות והעברות לקרן (*)
292,583	392,987	459,244	סך משיכות והעברות (*)
(4.33%)	9.42%	7.89%	תשואות ממוצעות נומינליות ברוטו ¹

(*) בנטרול העברות בין מסלולים.

לפרטים אודות ההתפתחויות שחלו בנתונים הכספיים ראו את דוח הדירקטוריון על עסקי החברה, בסעיף 3 להלן.

6. סביבה כללית והשפעת גורמים חיצוניים על פעילות החברה**6.1. הסביבה העסקית שבה פועלת החברה וקרן השתלמות שבניהולה**

6.1.1. קופות הגמל מהוות חלק מהחיסכון לטווח ארוך ובינוני לשכירים ולעצמאים, המשלב הטבות מס במגוון אפשרויות חיסכון. קופות הגמל כוללות קופות גמל לא משלמות לקצבה, קרנות השתלמות וכן קופות מרכזיות לפיצויים. למרות השוני הרב ביניהן במאפייני החיסכון, בצבירה ובשיעורי התשואה נהוג להתייחס אליהן כמקשה אחת.

6.1.2. נכון לסוף שנת 2013, סך נכסי קופות הגמל בישראל עומד על 347,032 מיליוני ש"ח, מתוכם סך נכסי קרנות השתלמות עומד על סך של כ- 142,912 מיליוני ש"ח. נכון לסוף שנת 2013, אומגה עם נכסים מנוהלים בסך של 2,357 מיליוני ש"ח אשר מהווים כ- 0.7% מכלל שוק קופות הגמל וכ- 1.7% מנתח קרנות ההשתלמות בישראל.

¹ חישוב תשואה ממוצעת נעשית על בסיס משוקלל בהתאם לנכסי כל קופת גמל.

6.1.3. פעילות החברה מתבצעת בשוק ההון. ככלל, מתאפיין ענף ניהול קופות הגמל ברגולציה רבה, והוא מושפע מהחלטות הרגולטור – הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר. לשירותים הניתנים על ידי החברה קיימת תחרות מתמדת ועזה, מצד גופים מוסדיים אחרים (חברות מנהלות אחרות של קופות גמל וחברות ביטוח). שוק ההון מתאפיין בתנודתיות גבוהה כתוצאה מאירועים פוליטיים וכלכליים בישראל ובעולם, המשפיעים על שערי ני"ע בבורסות ובשווקים המוסדרים ועל היקף הפעילות בשוק ההון, וכתוצאה מכך משפיעים על תוצאות פעילות החברה, נכסיה, ותוצאותיה העסקיות. בתקופה של עליית שערים בבורסות ניתן להבחין בגידול בנכסים המנוהלים בקופות הגמל. הגידול בנכסים נובע הן מנטייה פוחתת למשיכת כספים בתום תקופת החיסכון המינימאלית והן מעליית ערכם של הנכסים המנוהלים הקיימים. לעומת זאת ירידות שערים בבורסות והאטה בשוקי ההון, עלולים לגרום לירידה בהיקף הנכסים המנוהלים ולפגיעה בתוצאות העסקיות של מגזר קופות הגמל. הפגיעה בתוצאות העסקיות נובעת מנטייה גוברת למשוך כספים נזילים ומירידת ערך הנכסים המנוהלים. למצב הכלכלי אין השפעה מהותית על היקף ההפקדות השוטפות לקופות הגמל.

6.1.4. לפירוט בנושא התפתחויות כלכליות במשק והשפעתן על מדיניות ההשקעות של הקרן ראו בסעיף 5 לדוח הדירקטוריון על עסקי החברה.

6.2. אירועים ומגמות בפעילות החברה וקרן ההשתלמות שבניהולה

6.2.1. להלן יתוארו בתמצית עיקרי הרפורמות אשר הונהגו בענף בשנים האחרונות:

מסלוקה פנסיונית

בחודש מרס 2011 פורסם חוק הפיקוח על שירותים פננסיים (עיסוק בייעוץ פנסיוני ובשיווק פנסיוני) (תיקון מס' 3), התשע"א-2011, ובו הסדרה של הפעלת מערכת סליקה פנסיונית ומנגנוני הפיקוח על פעילותה. מטרת המסלוקה הפנסיונית הינה ניהול מסלוקת מידע וכספים בתחום החיסכון ארוך הטווח, עבור החוסכים והמעסיקים, תוך הסדרת ממשקי העבודה בין כלל הגופים המוסדיים, היועצים הפנסיוניים והסוכנים הפנסיוניים. המסלוקה הפנסיונית צפויה לייעל את תהליכי העבודה, לאפשר ניהול ובקרה טובים יותר ולהגביר את השקיפות בניהול חסכוניות הציבור.

במחצית השנייה של שנת 2013, החלה המסלוקה הפנסיונית לפעול, בתחילה, בתקופת "הרצה". החל מנובמבר 2013, מחויבים כל בעלי הרישיון לפעול אך ורק באמצעות המסלוקה, בכל הנוגע לפניות לגוף מוסדי לשם קבלת מידע חד-פעמי, שאיננו כולל פרטי זיהוי של מוצר פנסיוני מסוים. הוראות בנוגע לסוגי פעולות נוספות שיש חובה לבצען באמצעות המסלוקה נקבעו בחוזר שהוציא הממונה לעניין זה אשר יכנסו לתוקף, באופן מדורג, במהלך השנים הקרובות. בחודש מאי 2013, פרסם הממונה חוזר הקובע את גובה התשלומים שיהיה על גופים מוסדיים ועל בעלי הרישיון לשלם בגין השימוש במסלוקה.

במקביל לקידום הקמת המסלוקה הפנסיונית פרסם הממונה מספר חוזרים וטיוטות חוזרים, שמטרתם לייעל את תהליכי העבודה ולהסיר חסמים טכנולוגיים וכן פרסם טיוטת תקנות שנועדו להסדיר את אופן התשלום והדיווח לגופים מוסדיים, ושנועדו לייעל תהליכי עבודה ולהכניס סטנדרטיזציה לדיווחי המעסיקים בגין הפרשות עבור עובדיהם, בין היתר באמצעות המסלוקה.

הגברת השקיפות בדמי הניהול

ביום 1 במרס 2013 נכנס לתוקף חוזר גופים מוסדיים 2012-9-22 בעניין דמי ניהול במכשירי החיסכון הפנסיוני, שקובע את משך התקופה המינימאלית למתן הטבה בדמי ניהול ואת המקרים והתנאים שבהם ניתן להפסיק את ההטבה קודם לתום תקופת ההתחייבות ולהעלות את דמי הניהול. החוזר אינו חל על קופ"ג מבטיחת תשואה.

חוזר הכרעה עקרונית לעניין העלאת דמי ניהול ללא הודעה מוקדמת

בחודש אוגוסט 2013, פרסם המפקח הכרעה עקרונית בעניין העלאת דמי ניהול ללא הודעה מוקדמת (להלן: "ההכרעה"). במסגרת ההכרעה, מורה הממונה לחברות מנהלות של קופות גמל אשר לא נתנו

לעמיתיהם הודעה על הכוונה להעלות דמי ניהול בהתאם למתחייב בהסדר התחיקתי, להשיב לעמיתים דמי ניהול שנגבו ביתר, וזאת לגבי התקופה שתחילתה ביום 1 בינואר, 2006 וסיומה ביום 31 בדצמבר, 2009. ההשפעה על החברה בגין יישום חוזר ההכרעה אינה מהותית.

כיסוי ביטוחי בקופות גמל

בחודש ינואר 2013 פורסמו תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כיסויים ביטוחיים בקופות גמל), התשע"ג-2013 וחוזר גופים מוסדיים 2012-9-20 שנועדו להגביר את התחרות והתחליפיות של מוצרי החסכון הפנסיוני השונים. התקנות והחוזר מאפשרים לחברות מנהלות לקבל רישיון סוכן תאגיד ביטוח לפי סעיף 8 לחוק הייעוץ הפנסיוני, אשר יוגבל לשיווק כיסוי ביטוחי לסיכוני מוות, לסיכוני נכות ולשחרור מתשלום בפוליסות פרט בלבד. התקנות והחוזר מאפשרים לחברות מנהלות של קופות גמל להציע לעמיתיהן כיסוי ביטוחי הדומה לזה המוצע על ידי קרנות הפנסיה וחברות הביטוח, ובדרך זאת משפרים את מעמדו של מוצר קופות הגמל הלא משלמות לקצבה, שהפך בעקבות תיקון מס' 3 לחוק קופות הגמל, למוצר נחות. כמו כן התקנות מאפשרות לקרנות השתלמות לרכוש ביטוח חיים קבוצתי עבור עמיתיהן.

על אף שהתקנות נכנסו לתוקף כבר בינואר 2013, ביחס לקופת גמל לא משלמת לקצבה ולקרן השתלמות, ולאור התקופה הקצרה שעברה, דומה שעד כה התקנות עדיין לא השפיעו מהותית על קצב ההצטרפות למוצר קופות הגמל הלא משלמות לקצבה, וטרם ניתן לצפות את השפעת השינוי על הענף.

הגבלה על הוצאות ישירות בניהול השקעות

תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הוצאות ישירות בשל ביצוע עסקאות) (תיקון), התשע"ב-2012

החל משנת 2008, ניתן לגבות מנכסי קרנות הפנסיה הנוגעות לביצוע השקעות בקרנות השקעה שונות והוצאות לצורך ביצוע השקעות בניירות ערך לא סחירים ובנדל"ן ובתקופה שמיום 1 בינואר, 2008 עד 31 במרץ 2014 גם הוצאות ישירות הנובעות מניהול השקעות של נכסי קרנות הפנסיה בחו"ל. בחודש מרץ 2014 פרסם הממונה טיוטת תיקון לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הוצאות ישירות בשל ביצוע עסקאות), שבמסגרתו ביקש להאריך את תוקף הוראת השעה ביחס להוצאות ישירות הנובעות מניהול השקעות של נכסי הקרן בחו"ל עד ליום 31.12.2015, ובמקביל להגביל את שיעור ההוצאות הישירות שיגבו מנכסי הקרן והנובעות מסוגים שונים של ניהול השקעות לשיעור של 0.25%, כאשר:

- בשנת 2014 ניתן יהיה להמשיך ולגבות הוצאות בשל עסקאות שבוצעו לפני מועד פרסום התקנות ("הוצאות ישירות לא סחירות ישנות") בשיעור העולה על 0.25%, אך לא ניתן יהיה לגבות הוצאות ישירות בגין עסקאות אחרות שיבוצעו באותה השנה, כל עוד לא עלה השיעור המצרפי על 0.25%.
- בשנת 2015 ניתן יהיה להמשיך ולגבות הוצאות בשל הוצאות ישירות לא סחירות ישנות או הוצאות הנובעות מהשקעה בקרנות השקעה בשיעור העולה על 0.25%, אך לא ניתן יהיה לגבות הוצאות ישירות בגין עסקאות אחרות שיבוצעו באותה השנה, כל עוד לא עלה השיעור המצרפי על 0.25%.

התיקון לתקנות כאמור לעיל עשוי לגרום להגדלת ההוצאות שבהן נושאת החברה (ושעד כה נשאה בהן קרן השתלמות שבניהולה) ולפגוע ברווחיותה. המידע בכל הקשור להשלכות האפשריות של התיקון לתקנות, הינו מידע צופה פני עתיד המתבסס על הערכות והנחות של החברה.

הענקת חופש בחירה לעובד ביחס לבעל הרשיון שיטפל בו

הצעת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיוניים), (תיקון מס' 6), תשע"ד-2014 - בחודש מרץ 2014, פורסמה הצעת החוק הנ"ל, במסגרתה מוצע למנוע ממעסיק להתנות ביצוע עסקה לגבי מוצר פנסיוני, לרבות מתן הטבה או הנחה בדמי ניהול בעבור עובדיו, בביצועו על ידי

בעל רישיון מסוים ובכלל זה בעל רישיון המספק למעביד שירותי תפעול. מוצע, כי התניה של מעסיק לביצוע עסקה כאמור, תיחשב כעבירה פלילית. בנוסף, מוצע לאסור על בעל רישיון להתנות רכישת מוצר פנסיוני אחד ברכישת מוצר פנסיוני אחר, ממנו או מאחר, למעט אם קיבל את אישור הממונה לכך.

- **שינויים במודל התגמול של בעלי רישיון** טיוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (דמי עמילות) - בחודש מאי 2012 פורסמה טיוטה שלישית של התקנות הנ"ל, שבמסגרתה מוצע להסדיר את המותר והאסור בכל הנוגע לתשלום דמי עמילות לסוכני ביטוח.
- טיוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל)(עמלות הפצה)(תיקון ...), התשע"א-2011 - בחודש מאי 2012 פורסמה טיוטה שניה של התקנות, שבה מוצע לקבוע מודל לעמלת הפצה אחידה במסגרת ביצוע עסקה בשלושת סוגי המוצרים הפנסיוניים: קופת גמל, קרן פנסיה חדשה וביטוח מנהלים. מודל עמלת ההפצה המוצע קובע שיעור עמלת הפצה מירבי של 0.2% מהצבירה ועד 1.6% מההפקדות השוטפות לאותם המוצרים (על בסיס חודשי). במקרה שבו דמי הניהול הנגבים נמוכים משיעור עמלת ההפצה המירבית כאמור לעיל מוצע לאפשר תשלום עמלת הפצה מופחתת בשיעור של 40% מדי הניהול בגין הצבירה ו/או ההפקדות השוטפות, לפי העניין. לגבי קרן השתלמות לא יחול שינוי בתקרת עמלת ההפצה המותרת.

לטיוטת הוראות הרגולציה הנ"ל, ככל שתתקבלנה, השלכות אפשריות על הכנסות ורווחיות החברה, הגדלת כח הבחירה הניתן לעובד והקטנת השפעה של הסוכן על בחירת העובד, והגדלת הכדאיות לגופים הבנקאיים לכניסה יותר משמעותית לשוק הייעוץ. החברה מעריכה כי לתקנות ולחוזרים שיפורסמו כאמור לעיל תהיה השפעה ניכרת על מבנה שוק החסכון לטווח ארוך ועל התחרות בשוק זה.

המידע בכל הקשור להשלכות האפשריות של טיוטת הוראות הרגולציה הנ"ל, הינו מידע צופה פני עתיד המתבסס על הערכות והנחות של החברה. נכון למועד פרסום הדוח ולאור העובדה שמדובר בטיוטת הוראות בלבד, היישום בפועל עשוי להיות שונה באופן מהותי מזה שנחזה והוא תלוי, בין היתר, בנוסח הסופי של ההוראות הנ"ל ובהתנהגות הגורמים השונים בענף הנוגעים לעניין.

פרק ג': קרנות השתלמות**7. מידע כללי****7.1. מבנה תחום הפעילות והשינויים שחלו בו**

קרנות השתלמות מיועדות למימון השתלמויות מקצועיות אולם ניתן למשוך מהם כספים לכל מטרה שהיא בתום 6 שנים ממועד ההפקדה הראשונה. ההפקדות בקרנות ההשתלמות לשכירים נעשות על ידי המעסיק והעובד ונרשמות על שם העובד. שיעורי ההפקדות נקבעו בהתאם לפקודת מס הכנסה והם 7.5% למעסיק ו-2.5% לעובד, אך ניתן לקבוע בהסכם קיבוצי שיעורי הפקדות שונים מאלה. ההפקדות נרשמות על שם העובד ומוכרות למעסיק כהוצאות. ההפקדות לקרנות השתלמות לעצמאים מותרות רק למי שיש לו הכנסה מעסק או ממשלח יד בכפוף לתקרת הכנסה. ככלל, מתאפיין תחום קרנות ההשתלמות ברגולציה רבה.

החברה מנהלת קרן השתלמות אחת כמפורט בסעיף 8 להלן:

• **אומגה קרן השתלמות ובה מופעלים שלושה מסלולי השקעות לכלל עמיתיה:**

אומגה קרן השתלמות - מספר אישור רשות המיסים 286.

אומגה קרן השתלמות מסלול אג"ח - מספר אישור רשות המיסים 1445 (מסלול השקעה אשר פעילותו החלה במאי 2009).

אומגה קרן השתלמות מסלול מנייתי - מספר אישור רשות המיסים 1446 (מסלול השקעה אשר פעילותו החלה במאי 2009).

7.2. תחליפים למוצרי תחומי פעילות החברה ושינויים החלים בהם

קרנות השתלמות מוגדרות מצד אחד כמוצר פנסיוני (בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומסלקה פנסיוניים), התשס"ה-2005) ומצד שני ככנס פיננסי (בחוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה-1995). למרות זאת, אין לקרנות ההשתלמות מוצרים תחליפיים, המאפשרים קבלת הטבות מס דומות בגין ההפקדות להם.

7.3. שיעור דמי הניהול המרבי הסטטוטורי ובפועל

להלן שיעור דמי הניהול המותרים סטטוטורית ושיעור דמי הניהול שנגבו בפועל מעמיתי הקרן, באחוזים מהצבירה:

2011	2012	2013	
2%	2%	2%	שיעור דמי הניהול המרבי סטטוטורי
0.42%	0.68%	0.68%	שיעור דמי הניהול שנגבו בפועל

7.4. מבנה ניהול ההשקעות של תחום הפעילות

לפרטים אודות מבנה ניהול ההשקעות של החברה - ראה סעיף 12.7 להלן. מבנה תיק ההשקעות של הקרן, נכון ליום 31.12.2013, הוא כדלקמן:

אומגה קרן השתלמות

השיעור בתיק ההשקעות	סוג הנכסים
1.94	מזומנים ושווי מזומנים
49.75	נכסי חוב סחירים
7.42	נכסי חוב שאינם סחירים
16.36	מניות
24.53	השקעות אחרות

אומגה קרן השתלמות מסלול אג"ח

השיעור בתיק ההשקעות	סוג הנכסים
2.84	מזומנים ושווי מזומנים
96.98	נכסי חוב סחירים
0.18	השקעות אחרות

אומגה קרן השתלמות מסלול מנייתי

השיעור בתיק ההשקעות	סוג הנכסים
5.35	מזומנים ושווי מזומנים
50.56	מניות
44.09	השקעות אחרות

8. מוצרים ושירותים

קרן השתלמות מיועדת לשכירים ולעצמאיים. ההפקדות בקרן ההשתלמות הן על בסיס חודשי לשכירים. עצמאים יכולים להפקיד את הכספים אחת לתקופה.

כאמור, תחום הפעילות של החברה כולל קרן השתלמות אחת:

"אומגה קרן השתלמות" שלה שלושה מסלולי השקעה כדלקמן:

אומגה קרן השתלמות - אשר מדיניות ההשקעות בו נתונה להחלטות ועדת ההשקעות של הקרן, בכפוף להוראות הדין.

אומגה קרן השתלמות מסלול אג"ח – במסלול זה יושקעו לפחות 75% מנכסי המסלול באגרות חוב ממשלתיות בישראל ובחו"ל ועד 25% מנכסי המסלול באגרות חוב קונצרניות.

אומגה קרן השתלמות מסלול מנייתי – במסלול זה יושקעו לפחות 50% מנכסי המסלול במניות וניירות ערך המירים למניות.

להלן פרטים אודות היקף הנכסים המנוהלים והיקף ההפקדות של אומגה קרן השתלמות (באלפי ש"ח), תוך חלוקתם בין מסלולי ההשקעה השונים:

שם המסלול	היקף ההפקדות (כולל העברות) בשנת 2013	היקף הנכסים המנוהלים ביום 31.12.2013
אומגה קרן השתלמות	198,692	2,263,433
אומגה קרן השתלמות מסלול אג"ח	7,503	85,274
אומגה קרן השתלמות מסלול מנייתי	1,814	8,198
סה"כ	208,009	2,356,905

9. פילוח הכנסות ורווחיות מוצרים

מאחר שתחום הפעילות כולל רק קרן השתלמות אחת, הרי שמדובר בקבוצת מוצרים דומים אחת. על כן, ראה פרטים אודות פילוח הכנסות והרווחיות ממוצר זה בסעיף 5 לעיל.

10. מוצרים חדשים

בתחום פעילות זה, נכון למועד הדו"ח, אין לחברה מוצר מהותי חדש.

11. עמיתים

11.1. אופי היחסים שבין החברה לעמיתים הינו בהתאם לתקנון הקרן, ובכפוף להוראות הדין החלות על היחסים שבין החברה לעמיתים.

11.2. עמיתי הקרן הינם עמיתים מסוג "עמית-שכיר" – עמית שהוא עובד, אשר מעבידו משלם בעדו כספים לקרן ההשתלמות. במרץ 2009, נפתחה הקרן גם לעמיתים מסוג "עמית-עצמאי" - עמית יחיד המשלם כספים לקופת גמל בעד עצמו.

להלן נתונים לגבי העמיתים של הקרן בשנת 2013²:

עמיתים שכירים	עמיתים עצמאים	
20,862	540	מספר חשבונות עמיתים
	204,022	הפקדות (באלפי ש"ח)
	(145,378)	משיכות (באלפי ש"ח)
	(309,885)	העברות ל/מ הקרן (באלפי ש"ח)

11.3. כאמור לעיל, לתחום הפעילות מספר רב של עמיתים, ולכן אין תלות בלקוח בודד, או במספר מצומצם של לקוחות, אשר אובדנם ישפיע באופן מהותי פעילות התחום.

11.4. לתחום הפעילות אין לקוח בודד אשר ההכנסות ממנו מהוות 10% או יותר מסך הכנסות החברה.

² העברות ומשיכות כוללות העברות מהקרן ואל הקרן.

פרק ד': עניינים הנוגעים לפעילות החברה בכללותה**12. מידע כללי נוסף****12.1. מגבלות, חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על תחום הפעילות**

החקיקה הרבה בתחום בשנים האחרונות, מחוללת שינויים רבים בענף קופות הגמל, וצפויה גם בעתיד להמשיך ולחולל שינויים רבים נוספים על הפעילות בענף. לשינויים אלו תתכן השפעה מהותית על פעילות החברה ותוצאותיה. לפירוט בדבר מגבלות החקיקה ראה סעיפים 6 לעיל ו-23 להלן.

12.2. שינויים בהיקף הפעילות ורווחיות החברה**12.2.1. היקף הפעילות בענף**

נכון לפרסום דוח זה טרם פורסמו התוצאות העסקיות המצרפיות לשנת 2013 של החברות המנהלות, ולפיכך לחברה אין מידע לגבי היקף הפעילות והרווח המצרפי בענף.

היקף הפעילות בחברה - [נותר ללא שינוי מהותי, המגמות שבהן התאפיינה החברה בשנת 2012 המשיכו גם בשנה הנוכחית, בשנת 2013 נמשכה המגמה של ניווד שללי מהקרן.

12.2.2. רווחיות

בענף - רווחיות החברות המנהלות בשנת 2013 הושפעה מהגידול בהיקף הנכסים המנוהלים כתוצאה מהתשואה החיובית בשווקי ההון, תחרות החריפה בין החברות המנהלות, אשר באה לידי ביטוי, בין השאר, בהנחות ניכרות בדמי הניהול מצד המתחרים לצד העלאת דמי הניהול לעמיתים בקרן, וכן בהעלאת העמלות המשולמות לסוכנים. בנוסף, ממשיכה מגמת עליה בהוצאות הנובעת מדרישות הרגולציה ומדרישות השוק לגבי שירותי מחשוב, ומתן שירותים לעמיתים.

בחברה - רווחיות החברה מושפעת בעיקרה מהתחרות העזה הקיימת בענף ומסכום דמי הניהול הנגבה מהקרן לצד הוצאות החברה בהתאם להסכמים למתן שירותי הניהול והתפעול.

12.3. שינויים טכנולוגיים

החברה מקבלת שירותי תפעול וניהול זכויות העמיתים עבור הקרן שבניהולה מהבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן – "**הבנק הבינלאומי**") בהתאם להסכם תפעול שנחתם בין הצדדים. בנוסף, החברה מקבלת שירותי תפעול וניהול משלימים ממנורה מבטחים גמל בהתאם להסכם מיום 25 בספטמבר 2008 (ראה סעיף 24 להלן) במסגרת זו החברה התחברה למערכת מידע המרכזת את הנתונים המועברים לחברה מהבנק הבינלאומי, ומאפשרת ניהול ובקרה טובים יותר, ומפיצה את המידע למשווקים הפנסיונים, מעסיקים ועמיתים, תוך היערכות להפעלת מערכי הפצת מידע ליועצים פנסיונים ובקרה על תשלומי עמלות ההפצה ליועצים אלו. כמו כן החברה עושה שימוש במערכת מבוססת CRM לצורך ניהול הקשר עם משווקים פנסיונים ועמיתי הקרן שבניהולה ולצורך בקרה ומעקב אחר תהליך ההצטרפות והעברה של עמיתים אליה.

החברה עושה שימוש במערכות מידע נוספות ביניהן: SAP, מחסן נתונים (Data Warehouse), מערכת לתפעול בנקים, מערכת גבייה, מערכת ניהול חובות מעסיקים ומערכת ניווד כספים בין קופות גמל.

12.4. גורמי ההצלחה הקריטיים והשינויים החלים בהם

קיימים מספר גורמי הצלחה קריטיים, ביניהם:

- יכולת להשיא תשואות עודפות לאורך זמן ביחס למדדי השוואה ולעומת גופים מתחרים.
- מצב שוק ההון מבחינת מחזורי פעילות ותשואות.
- מתן שירות ומידע איכותי וזמין ללקוח.
- שימור ורכישת הון אנושי איכותי.
- יעילות תפעולית.
- הפעלת בקרה יעילה.
- גובה דמי ניהול.
- נגישות לערוצי הפצה ושיווק.
- תמהיל ומגוון מוצרים.

12.5. חסמי הכניסה והיציאה העיקריים

מחסומי הכניסה העיקריים של ענף ניהול קופות גמל הם:

- קבלת רישיון חברה מנהלת, בהתאם לחוק קופות הגמל, תקנות ניהול קופות גמל, כאשר על המבקש לעמוד בדרישות של הון עצמי, מהימנות וניסיון. זאת במקביל לקבלת היתר שליטה בחברה מנהלת לבעל השליטה, אשר נדרש לעמוד בדרישות של יציבות פיננסית, מהימנות ועוד.
- הון אנושי בעל הכשרה, ידע, ניסיון ורישיונות מתאימים לפעילויות השונות.
- הקמת תשתית מיחשובית הכוללת בין היתר מנגנוני בקרה ודיווח.

12.6. תחרות

ראה סעיף 14 להלן.

12.7. מבנה ניהול ההשקעות של תחום הפעילות

כללי

השקעות הקרן נהלו עד לדצמבר 2013 ע"י מנורה מבטחים ניהול תיקי השקעות בע"מ (לעניין זה ראה סעיף 24 להלן) והחל מדצמבר 2013 על ידי אגף ההשקעות של מנורה מבטחים ביטוח בע"מ (להלן – "אגף ההשקעות") וזאת על מנת לנצל ידע ומומחיות הנדרשים בתחומי ההשקעות השונים. באגף ההשקעות הוקמו צוותי השקעה מתמחים בהשקעות בחו"ל, במניות בישראל, בנכסי חוב, במחקר ואנליזה ובקרנות השקעה. בנוסף הוקם מערך אשראי לא סחיר וצוות "מידל אופיס" בהתאם לחוזר גופים מוסדיים שעניינו מערך התפעול והבקרה בתחום ההשקעות של הגוף המוסדי.

החלטות ההשקעה בפועל מתקבלות על ידי מנהלי ההשקעות, תוך הסתייעות בצוות המחקר והאנליזה ובעבודות מחקר חיצוניות בארץ ובחו"ל, פגישות שוטפות עם מומחים מקצועיים בתחום, והכל בכפוף ובמסגרת המדיניות המאושרת.

אחת לשבועיים מתכנסת ועדת ההשקעות ודנה במדיניות ההשקעה ובמדיניות הקצאת הנכסים המנוהלים בקרן בין אפיקי ההשקעה השונים ובין השקעה בישראל לשוקי הון בעולם וזאת, בכפוף לגבולות הקצאת הנכסים שנקבעה על ידי הדירקטוריון. בישיבות ועדת ההשקעות משתתפים חברי הוועדה ומנהלי ההשקעות, ועד לדצמבר 2013 השתתפו בישיבות גם נציגי חברת מודוס סלקטיב ניהול ויעוץ השקעות בע"מ שסיפקו עד לאותו המועד שירותי תיאום ובקרת השקעות לקרן ההשתלמות אומגה וכן מתן חוות דעת והמלצות על אופן ניהול ההשקעות בקרן.

בישיבותיה השוטפות מקבלת הוועדה דיווחים כלכליים שונים ומגוונים - סקירת מאקרו בארץ, סקירת מאקרו בחו"ל, נתונים כלכליים עיקריים בארץ ובחו"ל, פעילות ההשקעות שבוצעה מאז מועד ההתכנסות הקודמת, מבנה תיק ההשקעות העדכני למועד התכנסות הוועדה, דוחות חשיפה לקבוצות לווים, דוחות חשיפה לענפי משק, סקירת הצבעות החברה באסיפות כלליות של גופים שנכסי הקרן מושקעים במניותיהם, דיווחים ספציפיים על השקעות מסוימות ועוד, דיווחים על תיק האשראי הלא סחיר וכן חומר רקע וניתוחים שונים המתאימים להשקעות אשר מובאות לאישור הוועדה ו/או חומרים מצגות וניתוחים של מגוון נושאים על פי בקשת חברי הוועדה. הוועדה מקיימת דיון על מבנה תיק ההשקעות, הצורך בהתאמתו למצב השוק העדכני, שינויים בתמהיל ההשקעות, חשיפות למגזרים מסוימים, חשיפות לקבוצות עסקיות מסוימות וכד'.

בחודש דצמבר 2012 אימצה ועדת ההשקעות את מדיניות ההצבעה באסיפות כלליות אנטרופי שירותי מחקר כלכליים בע"מ בע"מ (עד אז פעלה אנטרופי בהתאם למדיניות ההצבעה שפרסמה בשנת 2009 פועלים סהר בע"מ), למעט לעניין הצבעות במסגרת הסדרי אג"ח אשר בהם תצביע החברה באופן עצמאי ובהתאם לנוהל חובות בעייתיים של החברה. וועדת השקעות סייגה והחליטה להצביע באופן גורף בניגוד למדיניות חברת אנטרופי בסעיף הפטור לנושא משרה, מאחר ומדובר במערכת היחסים בין החברה לנושא המשרה, הרי שמשמעות הפטור היא שהחברה לא תתבע את נושא המשרה אם הפר חובת הזהירות כלפיה, לא תראה בו אחראי לנוק ולא תפעל כנגדו. וועדת השקעות המליצה לאשר פטור זה, מכיוון שסבורה כי נושאי המשרה של החברות פועלים לטובת החברה תוך ניצול הזדמנויות ולקיחת סיכונים סבירים, ללא חשש מתביעות, כל עוד פעלו בתום לב.

ככלל, אסטרטגיית ההשקעה של הקרן שבניהול החברה מתאפיינת בניסיון להגיע לאופטימיזציה של היחס בין תשואה לסיכון.

תחום הפעילות הינו בעל טווח בינוני (חשבון העמית הופך לנזיל בחלוף שש שנים ממועד ההפקדה הראשונה), אולם בשל הטבות המס, חלק ניכר מהכספים נשאר בקופה גם לאחר תום תקופה זו. כמו כן תחום זה הינו תחום בעל צבירות משמעותיות חיוביות, שלא נפגע משינוי הרגולציה ובעל פוטנציאל צמיחה עתידית. על כן, גם בתחום זה, ההשקעה מאופיינת כהשקעה ארוכת טווח, בדומה לתחום קופות הגמל לא משלמות לקיצבה.

אחת לשנה, בסמוך לתום השנה, קובעת ועדת ההשקעות תכנית הקצאת נכסים (Asset Allocation) לשנה הקלנדרית הבאה ביחס לאפיקים השונים כגון - מניות בארץ ובחו"ל לסוגיהן, אג"ח ממשלתי ואג"ח קונצרני צמוד ולא צמוד, אג"ח סחיר ולא סחיר, פיקדונות בבנקים, מזומן וכד'. תוכנית זאת כוללת מדדי ייחוס רלוונטים שיאפשרו לפקח ולבקר אחר ביצועי ההשקעות של הקופה. תוכנית זו מובאת לדיון ולאישור הדירקטוריון, כמתחייב מהוראות תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (דירקטוריון וועדותיו), התשס"ז-2007. הקצאת הנכסים הנקבעת כאמור אינה קשיחה, ויכולה להגיב להתרחשויות בשוקי ההון בארץ ובעולם.

מדיניות ההשקעה מפורסמת לציבור באתר האינטרנט של הקופה ונכללת בדוחות התקופתיים שנשלחים לעמיתים בהתאם לדרישות הממונה על אגף שוק ההון, ביטוח ופנסיה באוצר.

פורום החוב שהוקם בהתאם להנחיות הממונה בחוזר שעניינו טיפול בחובות בעיתיים כמתואר לעיל ואשר תפקידו העיקרי ביצוע מעקב שוטף אחר חובות בעיתיים, דירוגם, וקביעת דרכי הטיפול בהם. על רקע, המשבר בשוק האשראי החוץ בנקאי בשנת 2008, התפתח תהליך של "הסדרי חוב" לחברות בקשיים באמצעות מנגנון של נציגות בעלי אג"ח. בהקשר זה פועלת הקבוצה באמצעות נציג מקצועי חיצוני יעודי לנושא, תוך הקפדה על ביצוע הפרדה מלאה בין פעילותו השוטפת לקידום הסדרי חוב לבין פעילות ההשקעות באמצעות אגף ההשקעות, והכל בהתאם להנחיות והוראות הדין הרלבנטיות.

לעניין ניהול הסיכונים בחברה לרבות במסגרת ניהול השקעות הקרן – ראה סעיף 29 להלן.
לפירוט בהרחבה על מבנה ניהול ההשקעות בתחום ראה סעיפים 9-10 בדו"ח הדירקטוריון של החברה.

מבנה ההשקעות במסלולי הקרן

אומגה קרן השתלמות - תיק ההשקעות של אומגה במסלול הכללי מורכב מסוגי נכסים שונים ומפוזר באפיקים שונים בארץ ובעולם. עיקר ההשקעות הן במניות בארץ ובחו"ל, אג"ח ממשלתי צמוד ולא צמוד, אג"ח קונצרני סחיר ולא סחיר ופיקדונות.

במהלך השנה נשמר מרכיב מניות יציב בשיעור של כ- 30%. כמו כן, גדלה החשיפה לחו"ל במסלול באפיק המנייתי כדי ליצור פיזור השקעות גיאוגרפי וכדי לנצל הזדמנויות בחו"ל מכיוון שלא כל בורסות העולם עלו באותו שיעור במהלך השנה. לקראת סוף השנה קטנה בהדרגה חשיפת המט"ח במסלול.

אומגה קרן השתלמות מסלול אג"ח - מדיניות ההשקעה של המסלול היא שמרנית ואינה כוללת רכיב מנייתי כלשהו. במהלך השנה שיעור ההשקעה באג"ח הממשלתי הצמוד והלא צמוד היתה כ- 80%. שאר ההשקעות רוכזו באפיק אג"ח קונצרני צמוד מדד ובדירוג גבוה. ראוי לציין כי המשך ירידת התשואות באג"ח ממשלתי לכל אורך העקום ועליית מחירי האג"ח כתוצאה מהורדות ריביות הן בישראל והן בעולם תמכו בשמירת השקעה מקסימאלית של אגרות חוב ממשלתיות במסלול זה. מסלול האג"ח הינו מסלול מתמחה ובהתאם למדיניות ההשקעה של המסלול לפחות 75% מנכסים יושקעו באג"ח ממשלתיות בארץ ו/או בחו"ל והיתר באג"ח קונצרניות בדירוגים גבוהים.

אומגה קרן השתלמות מסלול מנייתי - מסלול המניות הינו מסלול מתמחה ובהתאם למדיניות ההשקעה של המסלול לפחות 50% מהנכסים יושקעו במניות, בתעודות סל, ב-ETF וכו', בארץ ו/או בחו"ל. יתרת הנכסים במסלול יושקעו על פי שיקול דעתה של החברה המנהלת בכפוף למגבלות ולתנאים שנקבעו בתקנות ההשקעה. במהלך השנה נשמר שיעור ההשקעה ברכיב המניות על למעלה מ- 90% מנכסי המסלול כאשר 10% הנותרים הוחזקו במזומנים לשם ניצול הזדמנויות לקניית מניות או תעודות סל הן בשוק המקומי והן בשוקי חו"ל. כמו כן, עקב החלטה אסטרטגית גדלה ההשקעה בחו"ל במסלול ביחס של כ-40% השקעה בנכסים זרים וכ- 60% בנכסים ישראלים כדי ליצור פיזור השקעות גיאוגרפי וכדי לנצל הזדמנויות בחו"ל מכיוון שלא כל בורסות העולם עלו באותו שיעור במהלך השנה.

13. שיווק והפצה

החברה משווקת את הקרן במספר ערוצי שיווק והפצה שהעיקריים בהם הם:

- שיווק והפצה באמצעות מתווכים שונים, ובעיקר סוכני ביטוח פנסיוניים, עימם קשורה קבוצת מנורה מבטחים. היקף פעילות השיווק וההפצה של קרן ההשתלמות שבניהול החברה באמצעות סוכני ביטוח פנסיוניים הינו זניח.
- הפצה באמצעות יועצי ההשקעות ו/או היועצים הפנסיוניים של הבנקים (להלן - "היועצים") - עיקר הפעילות של החברה מול אפיק זה הינה להביא את מוצרי ושירותי החברה למודעות של היועצים ולספק להם מידע ומסמכים שיווקיים בהתאם. הייעוץ שנותנים הבנקים ללקוחותיהם אובייקטיבי ונטול העדפות. החברה התקשרה עם מנורה מבטחים פנסיה וגמל בע"מ (להלן - "מנורה מבטחים פנסיה") בהסכם לניהול הפעילות השוטפת של החברה מול מערך ההפצה הבנקאי (דהיינו - היועצים).
- יצוין, כי נכון למועד דו"ח זה החברה חתמה על הסכמי הפצה עם הבנקים הבאים:
בנק דיסקונט לישראל בע"מ, בנק מסד בע"מ, בנק מזרחי-טפחות בע"מ, הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, בנק לאומי לישראל בע"מ, בנק ערבי-ישראלי בע"מ, בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ, בנק אוצר החייל בע"מ, בנק פועלי אגודת ישראל בע"מ, יובנק בע"מ ובנק הפועלים בע"מ.
- החברה מעריכה שערות הפצה זה ימשיך ויצבור נתח שוק בעתיד, אך בהיקף שאינו משמעותי.
- פנייה ישירה ללקוחות, בין היתר על דרך של השתתפות במכרזים המתפרסמים על ידם.
- קיום כנסים מקצועיים/שיווקיים.
- פרסום בעיתונות ובאינטרנט.

14. תחרות

14.1. בתחומי פעילות החברה קיימת תחרות מתמדת ועזה מצד מספר רב של מתחרים. הגורמים שעליהם מתקיימת התחרות בתחומי פעילות החברה הינם התשואה המושגת (ביחס לרמת הסיכון), גובה דמי הניהול ואיכות השירות. החברה שואפת לשמר את היקף העמיתים והנכסים בקרן ההשתלמות שבניהולה, ואולם בשנת 2013 עמד הגיוס (בניכוי משיכות והעברות) בסך שלילי של 251,241 אלפי ש"ח.

בהתאם לנתונים שהתפרסמו באתר האינטרנט של אגף שוק ההון, ביטוח וחיסכון, בישראל פועלות, נכון לסוף שנת 2013 239 קרנות השתלמות.

14.2. בעקבות השינוי המבני שעובר על שוק ההון הישראלי דפוס התחרות בענף קופות הגמל השתנה, באופן שהבנקים חדלו לעסוק בניהול קופות גמל והם החלו לשמש אך ורק כמפיצי קופות גמל ויועצים פנסיוניים. התחרות צפויה לגבור עוד יותר וכפועל יוצא צפויים, בין היתר, היקפי הפרסום וההשקעה בשיווק קופות גמל לעלות. מתחריה העיקריים של החברה מנוהלים על ידי גופים לא בנקאיים:

- קבוצות הביטוח הגדולות שבבעלותן חברות מנהלות של קופות גמל (הראל גמל והשתלמות בע"מ, כלל פנסיה גמל בע"מ, מגדל מקפת קרנות פנסיה וקופות גמל בע"מ, אקסלנס נשואה גמל ופנסיה בע"מ);
- בתי ההשקעות הגדולים והבינוניים שבבעלותם חברות מנהלות של קופות גמל (פסגות גדיש קופות גמל בע"מ, מיטב-דש גמל ופנסיה בע"מ, אלטשולר-שחם גמל ופנסיה בע"מ, ילין לפידות ניהול קופות גמל בע"מ) ובתי השקעות נוספים אשר בבעלותם חברות לניהול קופות גמל וקרנות השתלמות.

להערכת החברה, על פי הנתונים שהתפרסמו באתר האינטרנט של אגף שוק ההון במשרד האוצר נתח השוק של החברה מסתכם נכון ליום 31 בדצמבר, 2013 בכ-1.9% מענף קרנות ההשתלמות.

14.3. השיטות העיקריות של החברה להתמודד עם התחרות הן:

- חתירה לתשואות גבוהות (ביחס לרמת הסיכון) בניהול הנכסים.
- העלאת המודעות לאיכות ולביצועי המוצרים של החברה, בעיקר אצל יועצי ההשקעות והיועצים הפנסיוניים שבבנקים, אשר צפויים להיות בעתיד ערוץ הפצה משמעותי של הקרן.
- הסתייעות במוניטין החברה וקבוצת מנורה מבטחים (להלן – "הקבוצה").
- הסתייעות בשירותי שיווק של קבוצת מנורה מבטחים כמקור להפניית לקוחות.
- הון אנושי איכותי
- מערכות מחשב מתקדם
- שדרוג אתר האינטרנט של החברה
- מערך מענה אוטומטי במוקד שירות הלקוחות.
- הסתייעות בהסתדרות המהנדסים בישראל (שהינה בעלת מניות בחברה) לצורך פנייה ממוקדת לציבור המהנדסים ושיווק הקרן.

15. עונתיות

פעילות החברה אינה מתאפיינת בעונתיות הפקדות לקרן מתפלגות באופן נורמלי על פני השנה כאשר חודש דצמבר גדול במקצת בגלל הפקדות של עמיתים עצמאיים.

16. רכוש קבוע ומיתקנים

נכון לסוף שנת 2013 לחברה אין רכוש קבוע בבעלותה. החברה עושה שימוש ברכוש לא מהותי, שהינו בבעלות החברה האם וזאת בהתאם להסכם בין הצדדים (ראה סעיף 24 להלן).

17. נכסים לא מוחשיים

החברה משתמשת במוניטין של קבוצת מנורה מבטחים שנצבר במהלך השנים.

לחברה מאגר מידע בבעלותה לגבי הקרן המנוהלת על ידה ועמיתה.

18. הון אנושי

בחברה לא מועסקים נכון למועד דו"ח זה עובדים (לעניין זה ראה סעיף 24 להלן).

נושאי המשרה הבכירה:

בחברה ארבעה נושאי משרה בכירים:

- מר משה קליין - המנהל הכללי.
- רו"ח רן קלמי – מנהל הכספים.
- עו"ד שרון פרידמן - היועצת המשפטית (יועצת משפטית חיצונית ממשרד מ. פירון ושות').
- רו"ח אלי הלל - מבקר הפנים.

הואיל ומלוא שירותי הניהול לחברה ניתנים על ידי קבוצת מנורה מבטחים, החברה אינה מעסיקה עובדים. הואיל ומנורה מבטחים גמל היא זו שנושאת במלוא הוצאות הניהול של החברה, שכרם של נושאי המשרה המפורטים לעיל לא משולם על ידי החברה. יחד עם זאת, מדיניות התגמול של מנורה מבטחים גמל וכן מדיניות התגמול של מנורה מבטחים ניהול תיקי השקעות, אשר ניהלה את השקעות הקרן עד לדצמבר 2013, הוצגו ואושרו בדירקטוריון החברה.

19. ספקים ונותני שירותים

19.1. הסכם תפעול עם הבנק הבינלאומי – בהתאם להסכם בין החברה לבין הבנק הבינלאומי, מעניק הבנק הבינלאומי לקרן שירותי תפעול כהגדרתם בהסכם התפעול וזכאי לקבל מהחברה תמורה המחושבת כחלק מהיתרה הצבורה בקרן. תוקפו של ההסכם יסתיים ביום 30 בספטמבר 2016. ההסכם יוארך אוטומטית לתקופות נוספות של שנה או תקופה אחרת שתוסכם בין הצדדים, אלא אם כן הודיע בכתב, אחד הצדדים, לפחות ששה חודשים מראש על רצונו לסיים את ההתקשרות.

19.2. החברה עובדת עם מעל לעשרה ברוקרים ובנקים שנבחרו במסגרת הליך תחרותי. להלן עיקרי העמלות המשולמות לחברי הבורסה עמם פועלת החברה:

19.2.1. עמלה בגין קניה ומכירה של מניות בארץ - 0.075% - 0.05%.

19.2.2. עמלה בגין קניה ומכירה של אג"ח בארץ - 0.04% - 0.02%.

19.2.3. עמלה בגין קניה ומכירה של מלווה קצר מועד (מק"מ) - 0.015% - 0.01%.

19.2.4. עמלה בגין קניה ומכירה של מניות בחו"ל(*)(**) - 0.1% - 0.05%.

19.2.5. עמלה בגין קניה ומכירה של אג"ח בחו"ל(*) - 0.1% - 0.035%.

19.2.6. עמלה בגין עסקה בקסטודיאן - 0.01%.

(*) בחלק מהמקרים משולמת בנוסף עמלת סוכן.
(**) ישנם מיקרים שבהם קיימת עמלת מינימום.

19.3. הסכם בין החברה לחברה האם ולמנורה מבטחים גמל – ראה סעיף 24 להלן.

19.4. מתן שירותי שיווק על ידי קבוצת מנורה מבטחים – ראה סעיף 24 להלן.

20. השקעות

בשנת 2013 לא ביצעה החברה פעילויות השקעה מהותיות בחברות מוחזקות, שותפויות ומיזמים, שאינם חברות בנות, והשקעות בפעילויות אחרות.

21. מימון

במסגרת פעילותה השוטפת, החברה אינה נזקקת למימון.

22. מיסוי

22.1. חוקי מס החלים על החברה

22.1.1. כללי

החברה הינה "מוסד כספיי" כהגדרתו בחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975. המס החל על הכנסות של מוסדות כספיים מורכב ממס חברות וממס רווח.

22.1.2. חוק מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה), התשמ"ה-1985 (להלן - החוק)

על החברה חל, עד לתום שנת 2007, החוק.

על-פי החוק, נמדדו התוצאות לצורכי מס כשהן מותאמות לשינויים במדד.

בחודש פברואר 2008 התקבל בכנסת תיקון לחוק שקבע כי תחולתו של חוק התיאומים תסתיים בשנת המס 2007, ומשנת המס 2008 לא יחולו עוד הוראות החוק, למעט הוראות המעבר שמטרתן למנוע עיוותים בחישובי המס. החל משנת 2008, נמדדות התוצאות לצורכי מס בערכים נומינליים למעט תיאומים מסוימים בגין שינויים במדד בתקופה שעד ליום 31 בדצמבר, 2007. התיקון לחוק כולל בין היתר את ביטול תיאום התוספת והניכוי בשל אינפלציה והניכוי הנוסף בשל פחת החל משנת 2008.

22.1.3. שיעורי המס החלים על הכנסות החברה

המס הסטטוטורי החל על מוסדות כספיים מורכב ממס חברות וממס רווח.

שיעור מס הרווח החל על מוסדות כספיים בשנת 2011 עמד על 16%.

בחודש אוגוסט 2012 פורסם צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) (תיקון), התשע"ב-2012 אשר קבע כי שיעור מס הרווח החל על מוסדות כספיים יעמוד על 17% מהרווח שהופק. ההוראה לגבי מס הרווח בשנת המס 2012 תחול לגבי שליש מהרווח בשנה זו. הצו האמור ביטל את הוראת השעה האמורה.

בחודש יוני 2013 פורסם צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) (תיקון), התשע"ג-2013 אשר קבע כי שיעור מס השכר החל על מוסדות כספיים יעמוד על 18% מהשכר ששולם בעד עבודה בחודש יוני ואילך ומס הרווח יעמוד על 18% מהרווח שהופק. ההוראה לגבי מס הרווח בשנת המס 2013 תחול לגבי החלק היחסי מהרווח בשנה זו.

ביום 5 בדצמבר, 2011 התקבל בכנסת החוק לשינוי נטל המס (תיקוני חקיקה), התשע"ב-2011 (להלן - החוק). במסגרת החוק בוטל, בין היתר, החל משנת 2012, מתווה ההפחתה של שיעורי מס החברות. במסגרת החוק גם הועלה מס החברות לשיעור של 25% החל משנת 2012. לאור העלאת שיעור מס החברות ל- 25% כאמור לעיל, הועלו בהתאמה גם שיעור המס על רווח הון ריאלי ושיעור המס של השבח הריאלי.

ביום 30 ביולי, 2013 אושרה בכנסת בקריאה שנייה ושלישית התכנית הכלכלית לשנים 2013-2014 (חוק התקציב), אשר כוללת בין היתר שינויים פיסקאליים אשר מטרתם העיקרית היא העמקת גביית המיסים לאותן השנים.

השינויים האמורים כוללים, בין היתר, העלאת שיעור מס החברות מ- 25% ל- 26.5%.

להלן שיעורי המס הסטטוטוריים החלים על מוסדות כספיים ובכללם החברה:

שנה	שיעור מס חברות		שיעור מס כולל במוסדות כספיים
	שיעור מס רווח %	שיעור מס חברות	
2011	16.00	24.00	34.48
2012	16.33 (*)	25.00	35.53
2013	17.58 (*)	25.00	36.22 (**)
2014	18.00	26.50	37.71

(*) שיעור מס משוקלל.
 (**) לעומת שיעור מס של 35.90% ערב פרסום התיקון.

23. מגבלות ופיקוח החלים על פעילות החברה

23.1. רשיון

החברה מחזיקה ברישיון חברה מנהלת שניתן לה לפי הוראות חוק קופות הגמל.

החברה מחזיקה באישור קופת גמל עבור הקרן שבניהולה. אישור הקרן מונפק בידי הממונה מכח סמכותו לפי חוק קופות הגמל.

החברה היא בעלת מאגר מידע רשום, כמפורט בסעיף 17 לעיל.

23.2. פיקוח ממשלתי

החברה וקרן ההשתלמות שבניהולה מפוקחים על ידי הממונה. על החברה חלות הוראות מינהל שקבע הממונה, המוכרות כ"חוזרי גמל" וכ"חוזרי גופים מוסדיים", הקובעות הוראות בדבר התנהלות חברה מנהלת של קופות גמל וקופות הגמל שבניהולה.

הממונה אישר את תקנוני קרן ההשתלמות ואת השינויים בתקנון האמור מכח סמכותו בחוק הפיקוח על הגמל.

בחוק הפיקוח על הגמל ובחוק הפיקוח על הביטוח נקבעה שורה של עבירות פליליות, הנוגעות למעשים אסורים בתחום ניהול קופות גמל. כמו כן ניתנה לממונה הסמכות להטיל עיצום כספי (ענישה מנהלית) על חברה מנהלת במקרים המפורטים בחוק הפיקוח על הגמל ובחוק הפיקוח על הביטוח, תוך הפעלת מנגנון של בירור ומתן זכות טיעון לפני הפעלת העיצום הכספי. במקביל ניתנה לממונה הסמכות להקטין את סכום העיצום הכספי שהיה עליו להטיל במקרה מסוים, בהתקיים אמות מידה ושיקולים מסוימים שפורטו בתוספת לחוק, וכן סמכות לקבוע כי העיצום הכספי הוטל על תנאי, ולראות כהפרה אחת הפרה של הוראה זהה כלפי מספר מבטחים.

23.3. הוראות הדין

להלן יפורטו החוקים והתקנות המרכזיים שפורסמו בשנת 2013 וחלים על החברה, בנוסף לחוקים שפורטו לעיל.

23.3.1. התכנית הכלכלית לשנים 2013-2014 - ביום 13 במאי 2013 אישרה הממשלה את תקציב המדינה והתכנית הכלכלית לשנים 2013-2014, ובמסגרת זאת אישרה שורה של שינויים במודל הטבות המס לחיסכון הפנסיוני. השינויים העיקריים הינם הקטנה מהותית בשיעור הטבות המס הניתנות בגין הפקדות העובד לחיסכון הפנסיוני, הקטנת הטבות המס הניתנות בגין הפקדות המעביד לחיסכון הפנסיוני בגין עובדו וקביעה, כי כברירת מחדל כספי פיצויים בקופת גמל לקצבה ייעודו לקצבה בעת סיום יחסי עובד-מעביד, אלא אם העובד ביקש למשוך אותם במועד פרישתו. אישור התכנית כרוך תיקון חקיקה ראשית (פקודת מס הכנסה). בהמשך הוצאו שינויים אלו מחוק התקציב והדיון בהם טרם הסתיים. בשלב ראשוני זה מוקדם להעריך את השלכות התכנית הכלכלית ומידת השפעתה על החברה.

23.3.2. ביום 30 ביולי, 2013 אושרה בכנסת בקריאה שנייה ושלישית התכנית הכלכלית לשנים 2013-2014 (חוק התקציב וחוק ההסדרים), אשר כוללת בין היתר שינויים פיסקאליים אשר מטרתם העיקרית היא העמקת גביית המיסים לאותן השנים. השינויים האמורים כוללים, בין היתר, העלאת שיעור מס החברות מ- 25% ל- 26.5%, ומיסוי רווחי שערך שחולקו כדיבידנד וזאת בתחולה מיום 1 בינואר, 2014. בהתאם לתיקון האמור שיעור המס הכולל שיחול על מוסדות כספיים, ובכלל זה החברה, מיום 1 בינואר 2014 ואילך יעמוד על 37.71%.

23.3.3. חוזרי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון

להלן סקירה של חוזרי הממונה החלים על החברה וקרן ההשתלמות שבניהולה, שפורסמו בשנת 2013 או שנכנסו לתוקף בשנת 2013 ועד למועד חתימת דו"ח זה, שעשויה להיות להם השפעה מהותית על החברה ואשר לא פורטו לעיל:

- החוזר המאוחד (הקודקס) - בחודש יולי 2013 פרסם הממונה נוסחים סופיים של חלק מפרקי החוזר המאוחד (הקודקס), ובמסגרת זאת חלק מהפרק שמתייחס לקופות גמל. במסגרת פרק זה אוחדו הוראות של חוזרים שונים שהסדירו את התנהלותן של קרנות פנסיה, וכן בוצעו מספר שינויים בהוראות חוזרים קיימים.
- חוזר הכרעה עקרונית לעניין העלאת דמי ניהול ללא הודעה מוקדמת – לפרטים ראה סעיף 6.2.1 לעיל.
- בחודש אוגוסט 2013, פרסם הממונה חוזר בעניין מיקור חוץ בגופים מוסדיים. מטרת חוזר זה היא לקבוע כללים לשימוש במיקור חוץ בגופים מוסדיים. החוזר מגדיר מהו "מיקור חוץ" וקובע חובות והליכים לעניין הוצאת פעילות מהותית למיקור חוץ וההסכמים הנדרשים לצורך כך.
- בחודש אוגוסט 2013, פרסם הממונה חוזר בנושא ניהול המשכיות עסקית בגופים מוסדיים ("החוזר"). החוזר מתווה מסגרת פעולה מינימאלית לגוף מוסדי כדי לקיים המשכיות עסקית במצב חירום, לרבות ניתוח הסיכונים הרלבנטיים וקביעת יעדי שירות למצב חירום וקובע הוראות לגבי הסכמי התקשרות עם נותני שירות חיצוניים מהותיים, ובכך מעדכן חוזרים קודמים בנושא זה.
- תנאים לשליטה ולהחזקה בגופים מוסדיים - בחודש אפריל 2012 גיבש הממונה בשיתוף עם המפקח על הבנקים בבנק ישראל (להלן: "המפקחים") טיוטת מסמך עקרונית משותף, להערות הציבור, למתן היתר לשליטה ולהחזקת אמצעי שליטה בגופים מפקחים ולקביעת תנאים בהיתר. המסמך נועד להגביר את ההרמוניזציה והאחידות במדיניות הפיקוחית הנהוגה ביחס למתן היתרי שליטה במוסדות הפיננסיים השונים - מוסדות בנקאיים ומוסדות ביטוח וחסכון ארוך טווח. כמפורט במסמך, השיקולים העומדים לנגד עיני המפקחים בבחינת התאמת המבקש לשלוט בגוף מפקח, מתמקדים בחמישה תחומים עיקריים: יושר ויושרה אישיים ועסקיים; חוסן פיננסי; אסטרטגיית השקעה; ניסיון עסקי; ועסקיו ועיסוקיו האחרים של מבקש ההיתר. בהמשך לאמור, פרסמה הממונה, בחודש פברואר 2014, מסמך מדיניות לשליטה בגוף מוסדי הקובע כללים ותנאים לקבלת היתר שליטה ו/או היתר להחזקת אמצעי שליטה בגופים מוסדיים ובכלל זה, תוך התייחסות למבנה השליטה, חוסן פיננסי של בעלי השליטה, מגבלות על מימון רכישת אמצעי השליטה, מגבלות על שעבוד אמצעי השליטה והעברתם.

23.4. רישיונות והיתרים

להלן פירוט הרישיונות וההיתרים שהוצאו לחברה:

- החברה בעלת רישיון חברה מנהלת בהתאם לתקנות ניהול קופות גמל.
- החברה מחזיקה באישור קופות גמל עבור קרן ההשתלמות שבניהולה.
- החברה בעלת מאגר מידע של קרן ההשתלמות המנוהלת על ידה.

23.5. הכיסוי הביטוחי של החברה

תקנות ניהול קופות גמל מחייבות קופת גמל וחברה מנהלת לערוך ביטוח אחריות מקצועית לכיסוי חבותן בשל מעשה או מחדל רשלני כלפי העמיתים, וכן לכיסוי מעילה באמון של עובדיהן כלפי העמיתים. הביטוח ייעשה בסכומים ובתנאים הקבועים בתקנות השקעות משותפות בנאמנות (הון עצמי וביטוח של מנהל קרן ונאמן ותנאי כשירות של דירקטורים וחברי ועדת ההשקעות), תשנ"ו-1995. הביטוח ייעשה באופן שיכסה תביעות בשל אירועים שאירעו בתקופת הפוליסה גם אם הוגשו בתוך שנה מתום תקופת הפוליסה. סכום ההשתלמות העצמית מוגבל בתקרה הקבועה בתקנות האמורות. לחברה פוליסות ביטוח בגבולות אחריות בהתאם לקבוע בתקנות האמורות לעיל.

23.6. הון עצמי מזערי

נכון ליום 31 בדצמבר 2013 ההון עצמי של החברה הנו כ- 11,411 אלפי ש"ח והוא עומד בדרישת ההון העצמי המזערי הנדרש כאמור (ההון עצמי המזערי הנדרש מהחברה לאותו המועד הנו כ- 8,261 אלפי ש"ח), בהתאם לדרישות ההון המזערי הקבועות בהוראות המעבר. ראה פירוט בסעיף 4.4.2 לעיל.

23.7. תקינה ובקרה

החוקים, התקנות, הכללים והצווים השונים האמורים לעיל מחייבים את החברה לנקוט במערכי בקרה ופיקוח (ממוחשבים ואנושיים כאחד) על פעילותה. החברה מעמידה את המשאבים הדרושים בכדי לקיים את הפעילויות הדרושות, כגון: הון עצמי בהיקפים הנדרשים על פי הדין, קיום ביטוח בהתאם להוראות הדין, שימוש במערכות מחשב שונות, קיום מערך בקרה פנימית, וכו'. עוד יצוין, כי החברה נמצאת בפיקוחו של הממונה.

הממונה האכיפה הפנימית של החברה, היא עו"ד רוני לרר, המכהנת גם כממונה על האכיפה הפנימית של מנורה מבטחים החזקות בע"מ.

24. הסכמים מהותיים

24.1. הסכם עם החברה האם ומנורה מבטחים גמל - במסגרת רכישת השליטה בחברה ע"י חברת האם, התקשרה החברה בהסכם מיום 25 בספטמבר 2008, עם החברה האם לפיו החברה האם תעניק את מלוא שירותי הניהול הנדרשים לניהול החברה באמצעותה או באמצעות חברות קבוצת מנורה מבטחים, למעט שירותי התפעול אשר יינתנו לחברה על ידי הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן - "הבנק") ותישא במלוא ההוצאות בגין שירותים אלו. בתמורה החברה האם תהיה זכאית לתקבול בשיעור שנתי של 0.3% מנכסי הקרן במהלך שלוש השנים הראשונות ממועד השלמת הרכישה בניכוי תשלום בגין שירותי התפעול שניתנו כאמור על ידי הבנק. בשלוש השנים שלאחר מכן תהא זכאית החברה האם לתקבול בשיעור שנתי של 0.35% בניכוי תשלום בגין שירותי התפעול שניתנו על ידי הבנק.

ביום 24 ביוני, 2010, תוקן הסכם הניהול בין הצדדים ולפיו החל מתום שלוש השנים הראשונות ממועד השלמת הרכישה ולמשך שלוש שנים הבאות, כל עוד הסכום המנוהל בקרן לא יפחת מסך של 1.85 מיליארד ש"ח, יעמוד התקבול לחברה האם בשיעור שנתי של 0.3% מנכסי הקרן. במידה והסכום המנוהל בקרן יפחת מסך של 1.85 מיליארד ש"ח התמורה לה תהיה זכאית החברה האם בתקופה האמורה, תעמוד על 0.35% בשנה מהסכום המנוהל בקרן.

בשנת 2012, המחתה החברה האם את הזכויות וההתחייבויות הקשורות במתן שירותי הניהול לחברה, אל מנורה מבטחים גמל (אשר התמזגה בתום שנת 2013 לתוך מנורה מבטחים פנסיה) המספקת בפועל את מרבית שירותי הניהול כאמור, תוך שהחברה האם נותרה ערבה למתן השירותים.

24.2. לאור העבודה כי כל שירותי הניהול ניתנים לחברה על ידי גורמים חיצוניים – החברה אינה מעסיקה עובדים ואינה נדרשת לשלם את שכרם.

24.3. הסכם עם מנורה מבטחים ניהול תיקי השקעות – במסגרת שירותי הניהול שהחברה האם התחייבה לספק לחברה, התקשרה החברה עם מנורה מבטחים ניהול תיקי השקעות לצורך ניהול נכסי הקרן וזאת, החל מיום 1 באוקטובר 2008, כאשר התשלום עבור ניהול נכסי הקרן מנוכה מהתמורה לה זכאית החברה האם. ראה סעיף 24.1 לעיל. כאמור לעיל, הסכם זה הסתיים בדצמבר 2013, ומאותו המועד מסופקים שירותי ניהול תיקי ההשקעות של קרן ההשתלמות על ידי אגף השקעות של מנורה מבטחים ביטוח בע"מ.

24.4. בהתאם לסיכום עם מנורה מבטחים פנסיה, מערך השיווק של מנורה מבטחים פנסיה מספק שירותי שיווק עבור הקרן. התמורה המשולמת בעבור שירותים אלו הינה בנוסף לתמורה המשולמת במסגרת הסכם שירותי הניהול מול מנורה מבטחים פנסיה האמור בסעיף 24.1 לעיל.

24.5. החברה חתמה על הסכמי הפצה עם בנק דיסקונט לישראל בע"מ, בנק מסד בע"מ, בנק מזרחי-טפחות בע"מ, הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, בנק לאומי לישראל בע"מ, בנק ערבי-ישראלי בע"מ, בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ, בנק אוצר החייל בע"מ, בנק פועלי אגודת ישראל בע"מ, יובנק בע"מ ובנק הפועלים בע"מ, בהם נקבע כי החברה תשלם לבנקים עמלות הפצה בהתאם להוראות תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל)(עמלות הפצה), התשס"ו-2006, תמורת ביצוע עסקאות של לקוחות עם החברה לצורך ביצוע הפקדות בקופות הגמל שבניהול החברה או לצורך המשך החברות של אותם לקוחות בקופות הגמל האמורות, בהתאם לייעוץ שניתן ללקוחות בידי הבנקים. עד המועד בו יורשה הבנק עימו נערך ההסכם לעסוק בייעוץ פנסיוני כדון, ככל שטרם הורשה לעסוק בכך, יחול ההסכם לענין ייעוץ פיננסי שיעניק הבנק לפי הוראות חוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה-1995. כאמור לעיל, החברה התקשרה עם מנורה מבטחים פנסיה בהסכם שבמסגרתו מסופקים לחברה שירותי הניהול של הפעילות השוטפת של החברה מול מערך ההפצה הבנקאי, והחברה נושאת בחלק מעלויות מנורה מבטחים פנסיה בגין החטיבה הארצית (לשעבר אגף שיווק בנקים) שלה.

24.6. ביום 6 במרץ 2011 נחתם הסכם בין החברה למנורה מבטחים פנסיה, אשר בו נקבע, כי מנורה מבטחים פנסיה תעניק לעמיתי החברה שירות לקוחות טלפוני ושירותי קבלת קהל לקוחות פרונטאליים באמצעות העמדת המוקד הטלפוני שברשותה וסניפי חטיבות מנורה מבטחים פנסיה ברחבי הארץ לשירות העמיתים. התמורה המשולמת בעבור שירותים אלו הינה במסגרת הסכם שירותי הניהול מול החברה האם.

24.7. הסכם עם מודוס סלקטיב ניהול ויעוץ השקעות בע"מ – במסגרת שירותי הניהול שהחברה האם התחייבה לספק לחברה, התקשרה החברה ביום 1 בינואר, 2012 עם חברת מודוס סלקטיב ניהול ויעוץ השקעות בע"מ (להלן: "מודוס") בהסכם ייעוץ, אשר בהתאם לו מקבלת החברה ממודוס שירותי תיאום ובקרת השקעות, לרבות השתתפות מודוס בישיבות ועדת ההשקעות ומתן חוות דעת והמלצות במסגרתה על אופן ניהול ההשקעות בקרן. התשלום עבור שירותיה של מודוס מנוכה מהתמורה לה זכאית החברה האם. הסכם זה הסתיים בדצמבר 2013.

25. הסכמי שיתוף פעולה

ראה סעיף 24 לעיל.

26. הליכים משפטיים

26.1. ביום 24 בינואר 2012 הוגשה בבית המשפט המחוזי בירושלים כנגד מדינת ישראל וכנגד החברה (להלן: "הנתבעת"), תובענה ובקשה להכרה בתובענה כייצוגית (להלן- "התובענה").

ביום 6 ביוני 2013 אישר בית המשפט המחוזי בירושלים הסדר פשרה בקשר לתובענה, וביום 10 בפברואר 2014 אישר תיקון להסדר הפשרה (להלן ביחד – "הסדר הפשרה").

עניינה של התובענה והבקשה לאישור הוא בדרישת המבקשים להשבת תמורת המכר ששולמה למדינת ישראל, במסגרת עסקת רכישה השליטה בחברה ע"י החברה האם, שכללה את מכירת מלוא אחזקותיה של מדינת ישראל בנתבעת לחברה האם (להלן- "העסקה"), לידי עמיתי קרן ההשתלמות ו/או תשלום פיצוי לעמיתי קרן ההשתלמות, בגובה תמורת המכר ששולמה למדינת ישראל במסגרת העסקה.

התקשרות הצדדים לתובענה בהסדר הפשרה וקיום ההתחייבויות לפיו הינם מבלי שתהא בכך משום הודאה מצד מי מהם בטענה כלשהי של משנהו שנטענה במסגרת התובענה או הבקשה לאישור.

הסדר הפשרה האמור יחול על כל מי שהיה עמית קרן ההשתלמות במועד השלמת ההתקשרות עם מנורה מבטחים פיננסיים בע"מ בעסקה, קרי, ביום 25.9.2008 (להלן: "המועד הקובע"). הסדר הפשרה יחייב את כל הנמנים עם קבוצת המיוצגים במסגרת הבקשה לאישור, למעט אלה אשר יגישו הודעה על אי רצונם להיכלל בקבוצה הרלבנטית (להלן- "חברי הקבוצה").

להלן תמצית הסדר הפשרה:

26.1.1. מדינת ישראל תשלם לחברי הקבוצה, באמצעות ב"כ המבקשים, סך כולל של 23,810,498 ש"ח. מסכום זה ינוכו סכומים מסוימים שפורטו בהסדר הפשרה (גמול למבקשים ושכ"ט לעו"ד של המבקשים, חלקם של מי שיפרשו מהקבוצה והוצאות פרסום).

26.1.2. חלק יחסי מהסכום האמור ישולם לכ"א מחברי הקבוצה (בהתאם לחלקו של כל עמית בנכסי הקופה נכון ליום 30.9.2008 (להלן- "מועד השערוך"), בניכוי הפקדות ובהוספת משיכות שבוצעו בין המועד הקובע למועד השערוך, לחלק לסך נכסי הקופה במועד השערוך בניכוי הפקדות ובהוספת משיכות שבוצעו בין המועד הקובע למועד השערוך). ככל שחברי הקבוצה נמנים עדיין על עמית קרן ההשתלמות או על עמית מי מקרנות ההשתלמות שבניהול מנורה מבטחים גמל, יבוצע התשלום לחשבונם בקרנות השתלמות אלו. הפיצוי לחברי הקבוצה שאינם נמנים עוד על עמית קרן ההשתלמות או על עמית מי מקרנות ההשתלמות שבניהול מנורה מבטחים גמל, ישתלם באמצעות ב"כ המבקשים, כאשר מפיצוי זה ינוכה מס במקור בשיעור של 20%.

26.1.3. בכפוף לקיומו של הסדר הפשרה במלואו ובמועדו, ויתרו הצדדים להסדר הפשרה על כל טענה, תביעה או זכות של צד נגד משנהו בכל הקשור לעילות הבקשה השונות, והמבקשים וחברי הקבוצה ויתרו כלפי המשיבות (כולל החברה) ו/או שלוחיהן ו/או עובדיהן באופן סופי ומוחלט, על כל טענה ו/או דרישה ו/או זכות ו/או עילה הנובעים ו/או הכרוכים באיזו מהטענות בבקשת האישור, בתביעה או בכתב בית דין אחר מטעם המבקשים, אשר הוגשו במסגרת התובענה הנ"ל.

26.1.4. זולת נשיאה בחלק יחסי מהוצאות פרסום המודעות בגין הסדר הפשרה, לא אמורה החברה לשאת בתשלומים אחרים כלשהם במסגרת הסדר הפשרה.

26.2. במכתב מיום 28 ביולי 2008, התקבלה בחברה דרישת שיפוי ממר משה ריטוב בגין הוצאות שנבעו מניהול הליך פלילי בבית המשפט השלום בתל אביב (ת.פ. 6743/02) אשר בסופו הוא יצא זכאי, במסגרת כהונתו כיו"ר דירקטוריון החברה.

מר ריטוב דרש שיפוי בגין הוצאות משפטיות בהן הוא נאלץ לטענתו לשאת בסך של 176,387 ש"ח.

במסגרת החלטת דירקטוריון שהתקבלה לפני העברת השליטה בחברה למנורה מבטחים פיננסיים בע"מ (שהושלמה ביום 25 בספטמבר 2008) אושרה באופן עקרוני דרישת השיפוי בכפוף לכך שועדת הביקורת תבחן ותאשר את סכום השיפוי.

במסגרת ועדת הביקורת של החברה אשר בחנה את בקשתו של מר ריטוב ואת המסמכים שהוגשו על ידו להוכחת ההוצאות שהוצאו על ידו, אושר סכום שיפוי בסך של 64,000 ש"ח בלבד לסילוק מלא וסופי של דרישותיו של מר ריטוב ובכפוף לחתימה על כתב ויתור וסילוק. סכום השיפוי טרם שולם הואיל וטרם התקבל כתב ויתור חתום ממר ריטוב.

27. יעדים ואסטרטגיה עסקית

כללי:

- שמירה והגדלת נתח השוק של החברה בתחום הפעילות, תוך שמירה על רווחיות ואף הגדלתה.
- מיצוב החברה כגוף מנהל איכותי, דומיננטי, מקצועי, בעל עוצמה וניסיון ארוך טווח.
- מצוינות בהשקעות של הקרן.
- ניהול מסלולי השקעה מגוון ואיכותי העומד לרשות הלקוחות.
- העמדת מערך שירות ומידע זמינים ומשוכללים לרשות הלקוחות.
- מנוף כוחה הטכנולוגי ויכולות השיווק של קבוצת מנורה מבטחים לתחום קרנות ההשתלמות.

הזדמנויות עסקיות:

- שינויים ברגולציה הגורמים לשינוי בסיסי במבנה השוק.
- תחום הייעוץ והשיווק הפנסיוני יוצר פלטפורמה מקצועית בקשר של החברה עם הצרכן הסופי.
- העלאת המודעות של הצרכנים לחשיבותו של אפיק החיסכון לטווח בינוני, למקצועיותו של הגוף המנהל ולתשואות הגלומות בהשקעה.

סיכונים ובעיות עיקריות:

- סיכוני שוק ההון הגורמים לשינויים בתשואות הקרן.
- שינויי רגולציה עתידיים העלולים להרע את תנאי ההפקדה בקרן.

28. צפי להתפתחות בשנה הקרובה

- פעילות שיווק ופרסום – בכוונת החברה לבצע מאמצי שיווק באמצעות מערך השיווק של קבוצת מנורה מבטחים, ולהרחיב את היקף ההסתייעות בהסתדרות המהנדסים בישראל (שהינה בעלת מניות בחברה) לצורך פנייה ממוקדת לציבור המהנדסים ושיווק הקרן.
- החברה פועלת במישורים שונים במטרה למקסם את פוטנציאל הרווחיות הקיים בעמיתי הקרן המנוהלת על ידי החברה.

29. ניהול סיכונים**29.1. מדיניות הקרן בניהול סיכוני השוק והפיקוח עליהם**

לקיחת סיכונים הינה חלק אינטגרלי מפעילותה העסקית של החברה ולכן חיונית להשגת יעדיה הכספיים ומימוש האסטרטגיה העסקית שלה. מטרת ניהול סיכונים הינה ניהול שקול של הסיכונים באופן שימקסם את התשואה תוך שמירה על מגבלות סיכון שנקבעו מראש בהתאם לסובלנות החברה לסיכון ועמידה בדרישות רגולטוריות.

מדיניות ניהול הסיכונים הפיננסיים כוללת את העקרונות הבאים:

29.1.1. אחריות לתהליך ניהול הסיכונים בחברה מתחלקת בין בעלי תפקידים ופונקציות בארגון, החל בדירקטוריון וההנהלה, דרך ועדת השקעות, אגף ההשקעות, תחום ניהול סיכונים ומחלקת מידל אופיס.

29.1.2. דירקטוריון החברה המנהלת מאשר את מדיניות ההשקעות ומדיניות ניהול הסיכונים הפיננסיים. במסגרת מדיניות השקעות נקבעת, בין השאר, הקצאת הנכסים האסטרטגית, ונקבעים טווחי השקעה לקבוצות נכסים עיקריות ותיק ייחוס לקרן. מדיניות ההשקעה הצפויה לשנת הפעילות מוצגת באתר החברה בהתאם לדרישות הממונה על אגף שוק ההון, ביטוח ופנסיה באוצר.

29.2. תיאור תהליך ניהול הסיכונים

בהתאם לחוזר גופים מוסדיים 2009-2-3 בקבוצת מנורה פועלת יחידת ניהול ובקרת סיכונים. בתקופת הדוח, שימש רו"ח שי קומפל, בנוסף לתפקידו כמנהל הכספים של מנורה ביטוח, כמנהל הסיכונים של הקבוצה, עד למינוי מנהל סיכונים קבוע. החל מיום 1 בינואר, 2014 מונתה הגב' רותי כהן-יהודיף כמנהלת, הסיכונים הראשית של הקבוצה, גם כמנהלת הסיכונים של החברה. והיא בעלת מומחיות וניסיון רלוונטיים לביצוע התפקיד. הקרן מיישמת תהליך ניהול סיכונים, שאושר בדירקטוריון, המורכב מחמישה מרכיבים:

29.2.1. **זיהוי סיכונים**: מדי שנה במסגרת דוח מנהל הסיכונים שנתי, נערך סקר זיהוי סיכונים בשיתוף מנהליה הבכירים של החברה. במהלך הסקר מזוהים סיכונים חדשים, מוערכים מחדש סיכונים קיימים ונבחנים הצעדים שננקטו לטיפול בסיכונים שהתממשו.

29.2.2. **מדידת סיכונים**: החברה מודדת סיכונים פיננסיים באמצעות תוכנות מתקדמות לכימות סיכונים שוק וסיכונים אשראי.

29.2.3. **ניהול סיכונים**: החברה מנהלת את הסיכונים הפיננסיים בעיקר באמצעות הגבלת חשיפתה לסיכונים המניות, הריבית, המט"ח והאשראי. המגבלות שקבעה ההנהלה נועדו להגביל את הסיכונים ואת הנזק שיכול להיגרם כתוצאה משינויים בלתי צפויים בשווקים. מערכת המגבלות תוחמת את השפעת החשיפה של תיק ההשקעות לשינויים בלתי צפויים בשיעורי ריבית, המדד, שערי החליפין וכו'. באופן כללי, המגבלות נקבעות ברמת החשיפה לגורמי הסיכון (כמשקל מסך הנכסים בתיק), וברמת הסיכון הכולל והסיכון היחסי ביחס לתיק הייחוס. מנהלי השקעות מבצעים בפועל את בחירת הנכסים במסגרת ההקצאה האסטרטגית שאושרה להם, תוך עמידה בנהלים ובמדרג הסמכויות לביצוע פעולות השקעה. כמו כן, מנהלי ההשקעות נדרשים להבין את הסיכונים הגלומים באסטרטגיות ההשקעה בהן הם בוחרים ולגלות רמת ביצועים המצדיקה את רמת הסיכון שנלקח.

29.2.4. **בקרת סיכונים**: ראה אמצעי הפיקוח המפורטים להלן.

29.2.5. **דיווח**: מנהל הסיכונים מציג דיווח לוועדת השקעות בדבר הסיכונים הקיימים והפוטנציאליים בתיק נכסי ההשקעה של הקרן, אחראי על זיהוי הסיכונים, הערכת השפעתם ואופן ניהולם, ומסירת דיווחים לדירקטוריון בהתאם להוראות הדין, לוועדת השקעות ולמנהל הכללי. הערכת הסיכונים כוללת מדדי סיכון וביצוע אבסולוטיים ויחסיים לתיק הסמן המוגדר לקרן..

29.3. אמצעי הפיקוח על מדיניות ניהול הסיכונים בנכסים המנוהלים ע"י הנהלת החברה הם:

29.3.1. ועדת השקעות עוקבת אחר הקצאת הנכסים הטקטית ורמת הסיכון האבסולוטי והיחסי (ביחס לתיק הייחוס), ומפקחת על העמידה במגבלות שקבע הדירקטוריון ומגבלות השקעה אשר חלות על כל קופה מתוקף הוראות הדין.

29.3.2. מחלקת בקרה ודיווח (Middle Office) מבצעת בקרה קו ראשון. הבקרה שוטפת על כל סוגי המגבלות – מגבלות סטטוטוריות ומגבלות חשיפה שקבעה ועדת ההשקעות – במטרה לספק למנהלי ההשקעות מידע שיאפשר להם לנהל את ההשקעות במסגרת המגבלות. תחום ניהול סיכונים מבצע בקרה קו שני. הבקרה מתבססת על דוחות שיופקו מאותה מערכת שתשמש את מחלקת Middle Office. מטרת הבקרה היא איתור חריגות, אתרעה ומעקב אחר ביצוע פעולות לסגירת החריגות.

29.3.3. בקרה ומעקב אחר מדדי סיכון וביצוע נעשית על ידי תחום ניהול הסיכונים בחברה. מדדי הסיכון והביצוע מתייחסים, בין השאר, לתגודתיות כוללת של תיק הייחוס ותיק הנכסים (מדד HSSTD ומדד ע"ב מודל פנימי), לתגודתיות יחסית של תיק הנכסים ביחס לתיק הייחוס (מדד עקיבה Tracking Error), ולביצועי התיק ביחס לתיק חסר סיכון (מדד שארפ ומדד מודליאני).

29.3.4. ניטור תקופתי, ע"פ תכנית עבודה רב שנתית, יבוצע ע"י מבקר הפנים בפעילויות המתוארות לעיל ובעיקר: תהליך קבלת החלטות אשראי לפי מדרג הסמכויות שאושר, תהליך הדירוג הפנימי ותיקוף המודל, תהליך חישוב החשיפות וניטור המגבלות, עמידה במדיניות ניהול הסיכונים.

29.4. סיכוני אשראי

סיכון אשראי מתייחס להפסדים העלולים להיגרם לקרן כתוצאה משינוי (זמני או קבוע) ביכולתם של מנפיקים/לווים לעמוד בהתחייבויותיהם הפיננסיות לקרן, בפרט יכולתם לפרוע קרן או תשלומי ריבית במועד. שינויים בהערכת הסיכון של מנפיקים/לווים משפיעים גם על מרווח האשראי הגלום במחיר נכסי החוב, ולפיכך על שווי ההוגן.

פעילות האשראי נעשית בכפוף לתקנות ההשקעה וחוזרי הממונה, בפרט, פעילויות ההלוואות ואשראי לא סחיר מתבצעות על פי מדיניות האשראי הלא סחיר שאושרה בדירקטוריון. עסקאות אשראי בסכומים גדולים יאושרו עפ"י מדרג סמכויות שבנוהלי אגף השקעות ו/או בנסיבות מיוחדות בהמלצת אגף השקעות, יובאו לאישור גם ועדת השקעות. כל עסקה מדורגת בדרוג חיצוני, או בדרוג פנימי על פי מודל דרוג פנימי (אושר על ידי הדירקטוריון והממונה בחודש דצמבר 2012) או בהסתמך על דרוג בנק או מבטח אחר (למעט אשראי מוחרג ו/או הלוואות בסכומים לא מהותיים כמוגדר בנוהלי אגף השקעות ובכפוף לתקנות הממונה). ועדת השקעות מפקחת על רמת פיזור נאותה בתיק נכסי החוב כולל שמירה על מגבלות חשיפה הנגזרות מתקנות השקעה ו/או מדיניות הקרן. במסגרת פעילות ניהול סיכוני אשראי מתבצעת הערכה שוטפת של הסיכונים תוך מאמץ לאיתור מוקדם של חובות בעייתיים לטיפול.

פורום החוב של אגף השקעות, שפועל בהתאם לחוזר גופים מוסדיים 2009-9-7 בעניין טיפול בחובות בעייתיים ופעולות גופים מוסדיים לגביית חוב, מאתר ומבצע מעקב אחר חובות בעייתיים בתיק נכסי החוב בהתבסס על קריטריונים ואירועים הקבועים בנוהל, ומסווג את החוב הבעייתי על פי מאפייניו.

לא קיימת בקבוצה אסטרטגיה לגידור סיכון האשראי באמצעות מכשירים פיננסיים (כגון נגזרות אשראי).

29.5. גורמי סיכון, חולשות ואיומים

קיימים מספר גורמי סיכון המשפיעים על רווחיות החברה ויציבותה וכן על מצבה של קרן ההשתלמות שבניהולה. להלן יפורטו גורמי סיכון אלה ומידת השפעתם:

29.5.1. סיכונים מאקרו כלכליים:

שינויים בשווקים הפיננסיים

סיכון זה נובע מתנודתיות שווים ההוגן של מכשירים פיננסיים כתוצאה מתנודתיות של גורמי השוק כגון ריבית, שער חליפין, שיעור האינפלציה ומדדי מניות בשוק המקומי והשוק העולמי. שינוי בגורמי סיכון אלה עלול להשפיע על שווי נכסי קופות הגמל אותם החברה מנהלת החברה ושבינם היא גובה דמי ניהול.

סיכוני אשראי

החברה משקיעה חלק מנכסי קרנות ההשתלמות במתן אשראי לתאגידים וללווים שונים וכן בפיקדונות. אי לכך, פגיעה ביציבותם וכושר החזר של גופים שונים עימם התקשרה החברה, כמו לווים, מנפיקים, בנקים ומבטחי משנה עלולה להשפיע על ערך הנכסים. כמו כן, נכסי אשראי הניתנים מכספי הקופות, המוצגים בשווי הוגן, מושפעים משינויים במרווחי אשראי כתוצאה משינוי בפרמיית הסיכון המיוחסת לחברות הלוות/מנפיקים.

סיכוני נזילות

החשיפה לסיכוני נזילות נובעת בעיקרה מסיכון הפדיון המוקדם המהווה אופציה בידי העמיתים למשיכת הכספים שהפקידו בקופות הגמל. צורך לפדות זכויות עמיתים בהיקף ניכר במועד בלתי צפוי ע"י מימוש נכסים עלול לגרום לשחיקה בערכם ביחס לשוויים ההוגן. סיכון זה עלול להתממש במקרה של אירוע קיצון שיגרום למספר רב של עמיתים, בו זמנית, למשוך את כספם. ההסתברות לאירוע כזה אינה ידועה אך נחשבת נמוכה מאוד.

שינויים במצב המדיני

הרעה במצב המדיני והביטחוני של מדינת ישראל עלול לגרום לשינויים בשווקים הפיננסיים ולפיכך לירידה בשווי הנכסים שבניהולה של החברה.

שינויים במצב הכלכלי

מיתון במשק עלול להשפיע על קופות הגמל והחברה בין היתר דרך ירידה במספר המצטרפים לקופות הגמל, עלייה בפדיונות עמיתים, ירידה בשכר העמיתים, ולפיכך הפחתה בדמי הניהול אותן גובה החברה המנחלת כתוצאה משינויים בהיקף נכסי הקופות ובהיקף גביית דמי גמולים. כמו כן, הרעה במצב המשק עלולה להשפיע על שווי השוק של הנכסים הפיננסיים ויכולת הפרעון של גופים בישראל שאליהם חשופה הקבוצה.

29.5.2. **סיכוני ענפיים:**

ניוד כספים

החברה וקופות הגמל שבניהולה חשופות להחלטת עמיתה והציבור הרחב על העברת הכספים שבניהול החברה לגורמים מתחרים בשוק, וכן על העברות כספים לקבוצה ממתחרים. סיכון זה נובע, בין השאר, משינוי בטעמי הציבור לגבי רמת החסכון ו/או אפיקי חסכון שונים, מהתנאים המוצעים ע"י מתחרים, מהוראות רגולציה המקלות על ניוד כספי חסכון ארוך טווח ומרמת שירות.

שינויים רגולטורים

שינויים בהוראות חוק, תקנות והנחיות רגולטוריות החלים על גופים מוסדיים כרוכים בד"כ בהוצאות כספיות ליישומן, כגון הוצאות בגין פיתוח מערכות מידע ותוספת כוח אדם, ו/או משפיעים ישירות על החברה התוצאות העסקיות בענף. שינויים כאמור מחייבים גם עמידה בלוחות זמנים לביצועם. שינוי בשיעורי דמי הניהול המרביים אותם רשאת החברה לגבות מעמיתי הקופות שבניהולה עלול להשפיע על הכנסותיה ורווחיותה בהתאם לשיעור השינוי בהם. שינויים בשיעורי דמי העמלות אותם רשאת החברה לשלם לסוכני ביטוח ו/או בשיעורי עמלות ההפצה אותן רשאת החברה לשלם ליועצים פנסיוניים עלולים להשפיע על רווחיותה בהתאם לשיעור השינוי בהם.

שינויים בתנאי התחרות

התוצאות העסקיות תלויות ביכולת החברה לפעול בענף תחרותי. ענף החיסכון לטווח ארוך עובר שינויים רבים המגבירים את התחרות בשוק. החברות המתחרות בחברה אינן רק קופות גמל אלא גם קרנות פנסיה, חברות ביטוח וחברות ניהול השקעות. יכולת החברה לעמוד בדרישות הרגולציה, להציע לעמיתים מוצרים חדשניים ולפתח יחסי עבודה תקינים עם מפיצים הינה קריטית להמשך רווחיות החברה.

סיכונים עסקיים של קופות הגמל

קופות הגמל חשופות לחובות מעסיקים אשר אינם עומדים בתשלום דמי הגמולים עבור עובדיהם במועד, שכן בהתאם להוראות ההסדר התחיקתי הרלבנטי הקופות מחויבות להעניק את הכיסויים המתאימים גם בנסיבות שבהן לא שולמו דמי הגמולים.

29.5.3. סיכונים מיוחדים של החברה:**סיכונים תפעוליים**

הסיכון התפעולי מתייחס להפסד שנובע מכשל או אי נאותות של תהליכים, אנשים או מערכות פנימיות או כתוצאה מאירוע חיצוני לחברה. לדוגמה, מעילות והונאות בכספי החברה עלולות להביא להפסדים בלתי צפויים; פריצה למערכת מחשב עלולה לגרום להשבתת פעילות זמנית, כמו גם טעויות אנוש בביצוע תהליכי השקעות, גביה וטיפול בכספי עמיתים.

התרחשות אירועים חיצוניים שאינם כלולים בתוכנית ההתאוששות מאסון (DRP/BCP) עלולה להשפיע על יכולת החברה לתפקד באופן אפקטיבי ולגרום לפגיעה בעסקיה.

תלות במערכות מידע

פעילות החברה תלויה באופן מהותי במערכות המידע שלה ושל הבנק המתפעל את הקופה. כשלון בפיתוח, הטמעה ותפעול שוטף של מערכות המידע התומכות בתהליכי הליבה בחברה עלול לגרום לפגיעה ביכולת החברה לתפקד באופן תקין, ולפגיעה ביכולתה לפתח מוצרים חדשים ובמתן שירות הולם ללקוחותיה.

הליכים משפטיים

פעילות החברה בתחום הביטוח וחסכון טווח ארוך יוצרת חשיפה מהותית לסיכונים משפטיים, ובכללם תובענות ייצוגיות ועיצומים מצד הרגולטור. תקדימים משפטיים עלולים להגדיל את סכומי התביעות כתוצאה מהליכים משפטיים בגין ליקויים בעצוב ותפעול ההסכמים אליהם כפופה החברה חוק הגברת האכיפה בשוק ההון מרחיב את סמכויות הממונה בהטלת קנסות על גופים מוסדיים בעת הפרה של אחת ההפרות המנויות בתוספת לחוק וכן מטיל אחריות אישית-פיקוחית על המנכ"ל.

טבלת גורמי סיכון

בטבלה הבאה מוצגים גורמי הסיכון שתוארו לעיל על פי טיבם - סיכוני מקרו, סיכונים ענפיים וסיכונים מיוחדים לחברה, אשר דורגו, בהתאם להערכות הנהלת החברה, על פי השפעתם על עסקי החברה בכללותה - השפעה גדולה, בינונית או קטנה*:

הערכת יכולת השפעתם של גורמי הסיכון על העמיתים

השפעה			הסיכון	גורם הסיכון
קטנה	בינונית	גדולה		
סיכוני מאקרו				
		x	שינויים בשערי מניות	שווקים פיננסיים
	x		שינויים בריבית	
x			שינויים בבסיס : מט"ח ואינפלציה	
		x	שינויים במרווח אשראי	
		x	יציבות לווים ומנפיקים	סיכוני אשראי
סיכונים ענפיים				
x			ניוד כספים לגורמים מתחרים בשוק	ניוד כספים
x			חוסר בנכסים נזילים לכיסוי התחייבויות שוטפות	נזילות
	x		אירוע מדיני בטחוני	מדיני
x			שינויים בהוראות ההסדר התחיקתי	רגולטורי
x			שינויים מבניים בתחום החיסכון לטווח ארוך	תנאי תחרות
x			חובות מעסיקים	עסקיים
סיכונים ייחודים לחברה				
	x		כשל או ליקוי תפעולי במערכות, תהליכים, אירוע חיצוני לרבות מעילות והונאות	תפעוליים
x			הפסדים מתביעות משפטיות ו/או עיצומים	משפטיים

הערכת יכולת השפעתם של גורמי הסיכון על החברה המנהלת

השפעה			הסיכון	גורם הסיכון
קטנה	בינונית	גדולה		
סיכוני מאקרו				
x			שינויים בשערי מניות	שווקים פיננסיים
	x		שינויים בריבית	
x			שינויים בבסיס : מט"ח ואינפלציה	
	x		שינויים במרווח אשראי	
	x		יציבות לווים ומנפיקים	סיכוני אשראי
	x		אירוע מדיני בטחוני	מדיני
סיכונים ענפיים				
		x	ניוד כספים לגורמים מתחרים בשוק	ניוד כספים
	x		חוסר בנכסים נזילים לכיסוי התחייבויות שוטפות	נזילות
		x	שינויים בהוראות ההסדר התחיקתי	רגולטורי
		x	שינויים מבניים בתחום החיסכון לטווח ארוך	תנאי תחרות
x			חובות מעסיקים	עסקיים
סיכונים מיוחדים לחברה				
		x	כשל או ליקוי תפעולי במערכות, תהליכים, אירוע חיצוני לרבות מעילות והונאות	תפעוליים
	x		הפסדים מתביעות משפטיות ו/או עיצומים	משפטיים

* קיימים קשרי גומלין בין סיכוני מאקרו לסוגיהם, כאשר לחלק מסיכוני המאקרו השפעות מנוגדות. במקרה כזה התממשות של מספר סיכונים יחד מקטינה את השפעתם (הסיכון הכולל קטן מסכום חלקיו).

המידע הכלול בפרק זה מכיל מידע הצופה פני עתיד והוא משקף את הערכתה של החברה. הערכות אלה מבוססות בין השאר על כלל העובדות והנתונים המפורטים בפרק זה. התוצאות בפועל עלולות להיות שונות באופן מהותי מן הערכות כתוצאה משינויים שיחולו באיזה מהעובדות והנתונים המפורטים לעיל, ו/או כתוצאה משינויים שיחולו בגורמי הסיכון שחלים על החברה בכללותה המפורטים בסעיף 29 לעיל.